

เฉลี่ยผลการทดลองทุก ๆ 15 นาที เพื่อทำการประมวลผล ใช้เวลาบันทึกค่าในแต่ละความเข้มรังสี 2 ชั่วโมง และใช้เวลาในกล่องทดลองทั้งสิ้นเป็นเวลา 10 ชั่วโมง และทำการควบคุมแสงที่ใช้ในการทดลองให้ได้ค่าปริมาณความเข้มรังสีที่ 0 วัตต์ต่อตารางเมตร 200 วัตต์ต่อตารางเมตร 400 วัตต์ต่อตารางเมตร 600 วัตต์ต่อตารางเมตร และ 800 วัตต์ต่อตารางเมตร ตามลำดับ

ผลจากการทดลองเบื้องต้นเพื่อหาว่าความร้อนจากปล่องแสงอาทิตย์ส่งผลกระทบต่อพื้นที่กล่องทดลองด้านล่างหรือไม่ และสำรวจความเป็นไปได้ในการเกิดการลอยตัวของอากาศในกล่องทดลองจริง โดยการวัดค่าอุณหภูมิในกล่องทดลองบริเวณ 8 จุด คือ ผิวโลหะ ผิวกระจกด้านใน ผิวกระจกด้านนอก ลมออก อากาศห่างจากฐานปล่อง 0.30 เมตร อากาศห่างจากฐานปล่อง 0.60 เมตร อากาศห่างจากฐานปล่อง 0.90 เมตร และลมเข้า โดยควบคุมอากาศภายนอกที่ 22 องศาเซลเซียส และแสดงผลเป็นตารางผลการทดลองและกราฟค่าเฉลี่ยอุณหภูมิ ณ จุดตั้งเซนเซอร์ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1

ผลการทดลองอุณหภูมิเฉลี่ย ณ ตำแหน่งต่าง ๆ ในกล่องทดลองที่ 1 (เบื้องต้น)

ความ เข้มรังสี (W/m ²)	อุณหภูมิ ณ ตำแหน่งต่าง ๆ (°C)							
	ผิว โลหะ	ผิวกระจก ด้านใน	ผิวกระจก ด้านนอก	ลมออก	ลมตำแหน่งห่างจากฐานปล่อง			ลมเข้า
					0.30 m.	0.60 m.	0.90 m.	
0	24.77	24.50	22.21	21.78	22.88	21.99	21.66	22.50
200	35.33	35.39	38.44	28.10	23.60	23.31	22.58	22.78
400	55.75	43.68	47.43	29.59	22.10	21.84	20.82	20.99
600	75.04	59.42	62.63	37.28	23.85	23.54	22.42	22.43
800	78.57	63.93	65.68	36.55	23.65	23.32	22.11	22.10

จากตารางที่ 4.1 แสดงผลการทดลองพบว่าอุณหภูมิอากาศที่ห่างจากกล่องทดลอง 0.30 เมตร 0.60 เมตร และ 0.90 เมตร ไม่แตกต่างกัน และมีค่าใกล้เคียงกับอุณหภูมิลมเข้า ในขณะที่อุณหภูมิลมออกมีค่ามากกว่าอุณหภูมิลมเข้าถึง 12 องศาเซลเซียส เมื่อวัดที่ความเข้มรังสี 800 วัตต์ต่อตารางเมตร ความร้อนจากปล่องแสงอาทิตย์จึงไม่มีผลกระทบต่ออากาศภายในอาคาร และเมื่อเพิ่มความร้อนที่ให้แก่ปล่องแสงอาทิตย์จะสังเกตได้ว่าอุณหภูมิผิวของโลหะ อลูมิเนียมทาสีดำมีค่ามากที่สุด ถัดมาเป็น ผิวกระจกด้านใน และผิวกระจกด้านนอก ตามลำดับ ซึ่ง

อุณหภูมิวัสดุดังกล่าวทั้งหมดส่งผลต่ออุณหภูมิอากาศในปล่องแสงอาทิตย์ให้มีค่ามากขึ้นด้วย แต่ไม่ส่งผลต่ออุณหภูมิอากาศในช่องทดลอง เมื่อวัดอุณหภูมิห่างจากปล่องแสงอาทิตย์ 0.30 เมตร

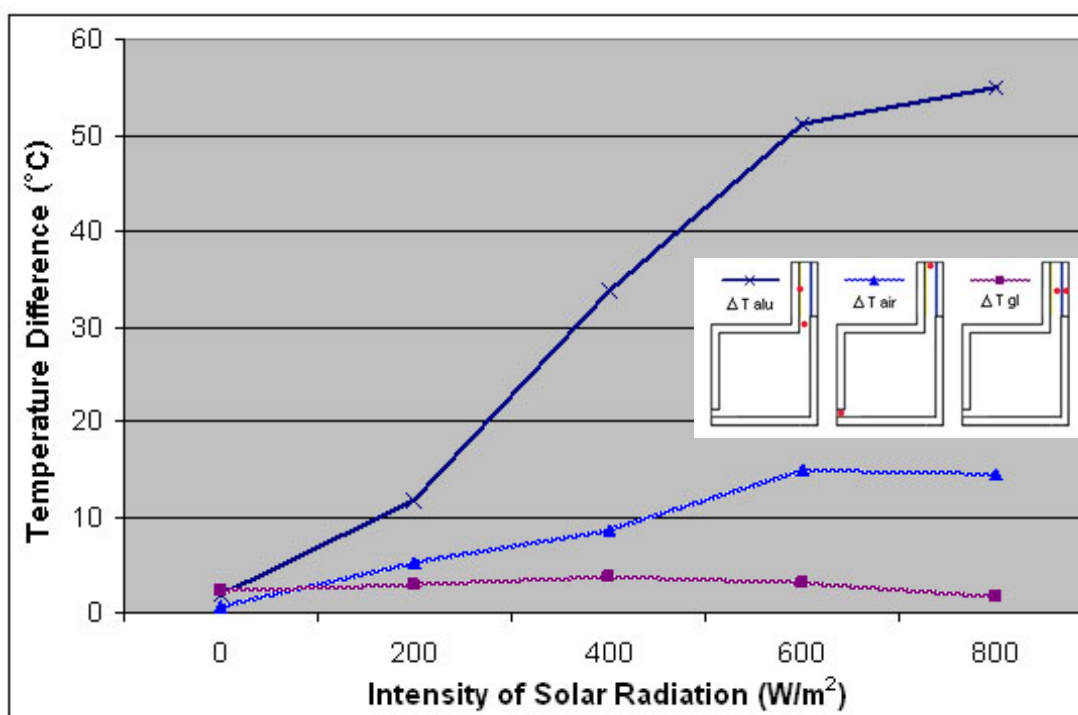
ตารางที่ 4.2

ผลความแตกต่างของอุณหภูมิในช่องทดลองที่ 1 (เบื้องต้น)

ความเข้มรังสี (W/m^2)	ความแตกต่างอุณหภูมิ ($^{\circ}\text{C}$)		
	ลมเข้า-ออก	ผิวกระจกใน-นอก	ผิวโลหะโลหะ-อากาศ
0	0.72	2.29	1.89
200	5.32	3.05	11.73
400	8.6	3.75	33.65
600	14.85	3.21	51.19
800	14.45	1.75	54.92

ภาพที่ 4.2

ผลการทดลองความแตกต่างของอุณหภูมิในช่องทดลองที่ 1 (เบื้องต้น)

จากตารางที่ 4.2 และภาพที่ 4.2 ผลการทดลองเบื้องต้นทำให้ทราบว่าอุณหภูมิของอากาศที่ออกจากปล่องทดลองมีค่ามากกว่าอุณหภูมิอากาศเข้าปล่องทดลอง ดังนั้นจึงเกิดการลอยตัวของอากาศขึ้นภายในปล่องทดลองได้ และที่ความเข้มรังสี 0 - 200 วัตต์ต่อตารางเมตร วัดค่าอัตราการไหลของอากาศไม่ได้ เนื่องจากอุณหภูมิลมเข้า - ออกแตกต่างกันน้อยเกินไป จึงไม่ส่งผลต่ออัตราเร็วลมเลย และอุณหภูมิผิววัสดุโลหะอุณหภูมิที่มีค่าสูงกว่าอุณหภูมิอากาศมาก ๆ นั้น จะถ่ายเทสู่อากาศในปล่องแสงอาทิตย์ทำให้เกิดการลอยตัวของอากาศออกสู่ภายนอกปล่องทดลองได้

$$Q = A^* \cdot v \quad (\text{สมการ 4.1})$$

โดยที่ Q = อัตราการระบายอากาศ (m^3/s)
 A^* = ผลคูณของพื้นที่ช่องเปิดกับสัมประสิทธิ์ความฝืดของช่องเปิด (m^2)
 v = อัตราเร็วลม (m/s)

อัตราการระบายอากาศที่เกิดขึ้นในปล่องทดลองนั้น ได้มาจากการวัดค่าความเร็วลม (m/s) ที่เกิดขึ้นในปล่องทดลองตามตำแหน่งต่าง ๆ แล้วทำการคำนวณให้เป็นอัตราการระบายอากาศด้วยการคูณพื้นที่หน้าตัดช่องเปิดส่วนนั้นเข้าไป ตามสมการ 4.1 จึงได้ผลการทดลอง ดังตารางที่ 4.3 และภาพที่ 4.3

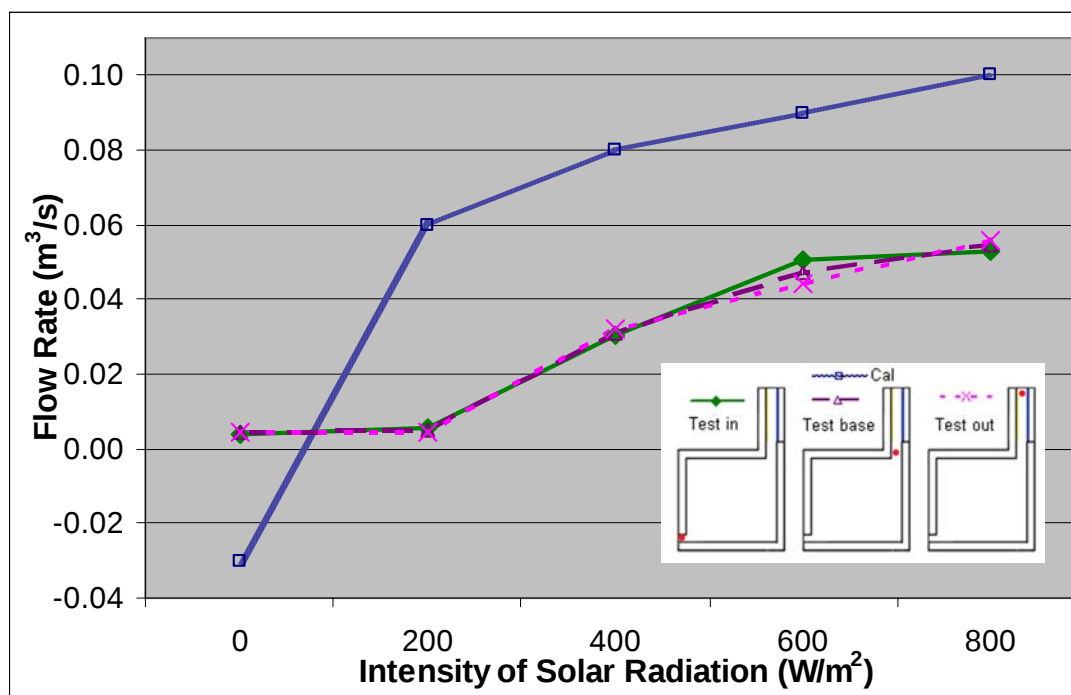
ตารางที่ 4.3

อัตราการระบายอากาศในปล่องทดลองที่ 1 เปรียบเทียบกับการคำนวณ

ความเข้มรังสี (W/m ²)	อัตราการระบายอากาศ (m ³ /s)			
	กล่องทดลอง			คำนวณ
	ลมเข้า	ลมออก	ลมที่ฐานปล่อง	
0	0.00	0.00	0.00	-0.03
200	0.01	0.00	0.01	0.06
400	0.03	0.03	0.03	0.08
600	0.05	0.04	0.05	0.09
800	0.05	0.06	0.05	0.10

ภาพที่ 4.3

อัตราการระบายอากาศในกล่องทดลองที่ 1 เปรียบเทียบกับการคำนวณ

จากตารางที่ 4.3 และภาพที่ 4.3 ทำให้ทราบว่าผลการระบายอากาศภายในกล่องทดลองที่ความเข้มรังสีอาทิตย์ต่ำกว่า 200 วัตต์ต่อตารางเมตร มีค่าต่ำมากจนไม่สามารถวัดค่าได้ หรือวัดได้ที่ระดับ 0.00 เมตรต่อวินาที โดยเกิดจากปัจจัยเรื่องความสูงของปล่องและปริมาณความเข้มรังสีไม่มากพอที่จะทำให้เกิดความแตกต่างอุณหภูมิที่เพียงพอจะทำให้เกิดอัตราการระบายอากาศในอาคารได้ และข้อจำกัดเรื่องเครื่องมือที่ไม่สามารถวัดหรืออ่านค่าที่ละเอียดกว่า 0.00 เมตรต่อวินาที ได้ และที่ระดับความเข้มรังสีสูง 800 วัตต์ต่อตารางเมตร ทำให้เกิดอุณหภูมิบริเวณปล่องแสงอาทิตย์สูงมาก จนอาจเกิดผลกระทบต่อการอ่านค่าความเร็วลมอากาศที่บริเวณนั้นได้ การคำนวณหาอัตราการระบายอากาศในกล่องทดลองจะใช้ค่าสัมประสิทธิ์ของช่องเปิดที่ได้จากกล่องทดลองจริง โดยหาจากสมการ 4.2 ส่วนผลที่ได้จากการคำนวณนั้นมีค่ามากกว่าผลที่ได้จากการทดลองจริง เนื่องจากข้อจำกัดในเรื่องเครื่องมือที่เกิดขึ้นทำให้การอ่านค่าไม่เที่ยงตรงเพียงพอ จึงต้องนำไปปรับปรุงเพื่อใช้ในการทดลองถัดไป

$$A^* = \frac{\sqrt{2}a_1c_1a_2c_2}{\sqrt{(a_1c_1)^2 + (a_2c_2)^2}}$$

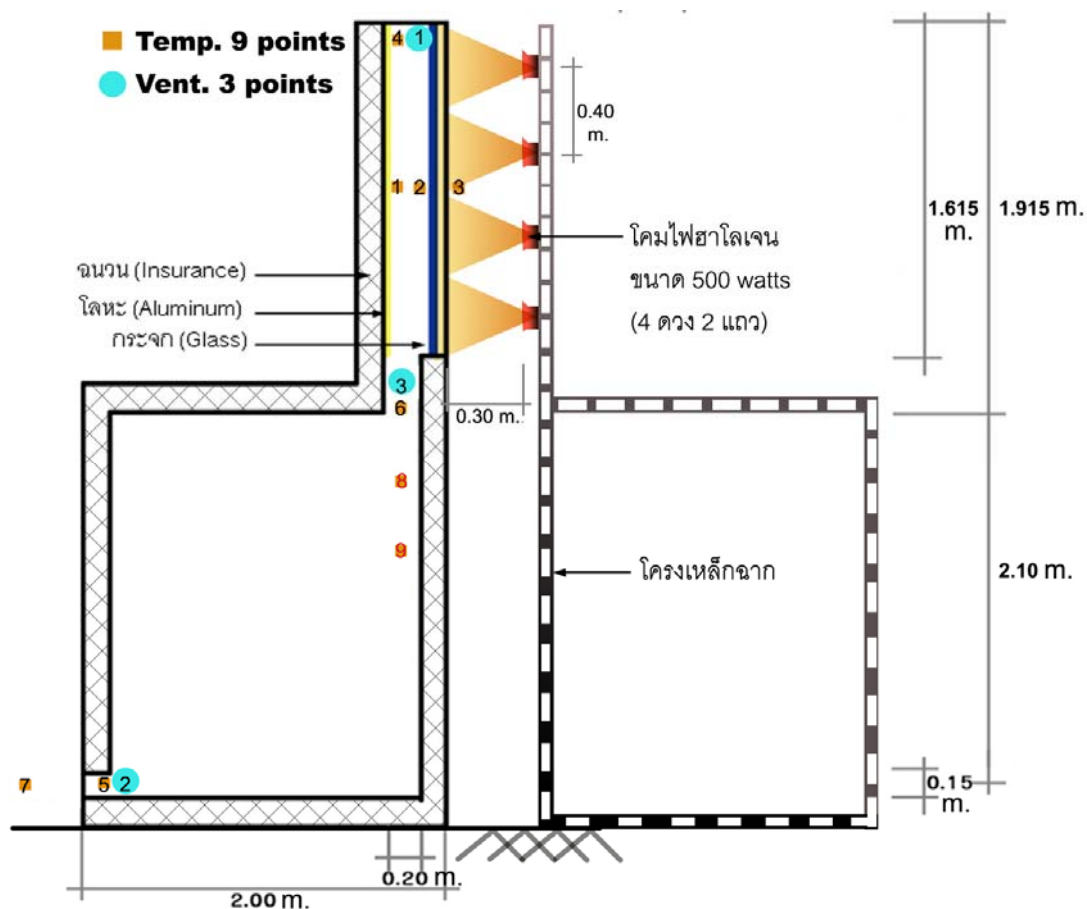
(สมการ 4.2)

- โดยที่
- a_1 = พื้นที่หน้าตัดของช่องเปิดด้านล่างปล่อง (m^2)
  - a_2 = พื้นที่หน้าตัดของช่องเปิดด้านบนปล่อง (m^2)
  - c_1 = สัมประสิทธิ์ความฝืดของช่องเปิดด้านล่างปล่อง
  - c_2 = สัมประสิทธิ์ความฝืดของช่องเปิดด้านบนปล่อง

4.1.2 กล้องทดลองที่ 2

ภาพที่ 4.4

การติดตั้งเครื่องมือในกล้องทดลองที่ 2

จากกล่องทดลองเบื้องต้นในการทดลองที่ 1 ทำให้ทราบข้อจำกัดที่เกิดขึ้นในการทดลองเรื่องเครื่องมือ และขนาดกล่องทดลองที่มีขนาดเล็กเกินไปจนทำให้เกิดอัตราการระบายอากาศที่น้อยกว่าที่คาดคำนวณไว้ จึงได้ทำการศึกษาถึงผลการทดลองใหม่อีกครั้งโดยปรับปรุงตัวกล่องให้สูงขึ้นเป็น 2.40 เมตร และติดตั้งตำแหน่งเซนเซอร์บันทึกผลการทดลองตามภาพที่ 4.4 แต่ไม่ต้องบันทึกค่าอุณหภูมิเฉพาะที่ตำแหน่ง 8 และ 9 ให้ปริมาณความเข้มรังสีอาทิตย์ตั้งแต่ 300-800 วัตต์ต่อตารางเมตร (ใช้โคมไฟฮาโลเจน ขนาด 500 วัตต์ จำนวนทั้งสิ้น 8 ดวง ตั้งห่างจากกล่องทดลองประมาณ 0.30 เมตร เพื่อกระจายรังสีอย่างทั่วถึง)

ผลที่ได้จากการทดลองโดยการบันทึกข้อมูลเป็นช่วงเวลา โดยบันทึกค่าทุก ๆ 10 วินาทีเฉลี่ยผลการทดลองทุก ๆ 15 นาที เพื่อทำการประมวลผล ใช้เวลาบันทึกค่าในแต่ละความเข้มรังสี 2 ชั่วโมง และใช้เวลาในกล่องทดลองทั้งสิ้นเป็นเวลา 12 ชั่วโมง และทำการควบคุมแสงที่ใช้ในการทดลองให้ได้ค่าปริมาณความเข้มรังสีที่ 300 วัตต์ต่อตารางเมตร 400 วัตต์ต่อตารางเมตร 500 วัตต์ต่อตารางเมตร 600 วัตต์ต่อตารางเมตร 700 วัตต์ต่อตารางเมตร และ 800 วัตต์ต่อตารางเมตร ตามลำดับ ซึ่งจะทำให้ได้ผลการทดลองอุณหภูมิในจุดต่าง ๆ ของกล่องทดลอง ดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4

ผลการทดลองอุณหภูมิ ณ ตำแหน่งต่าง ๆ ในกล่องทดลองที่ 2

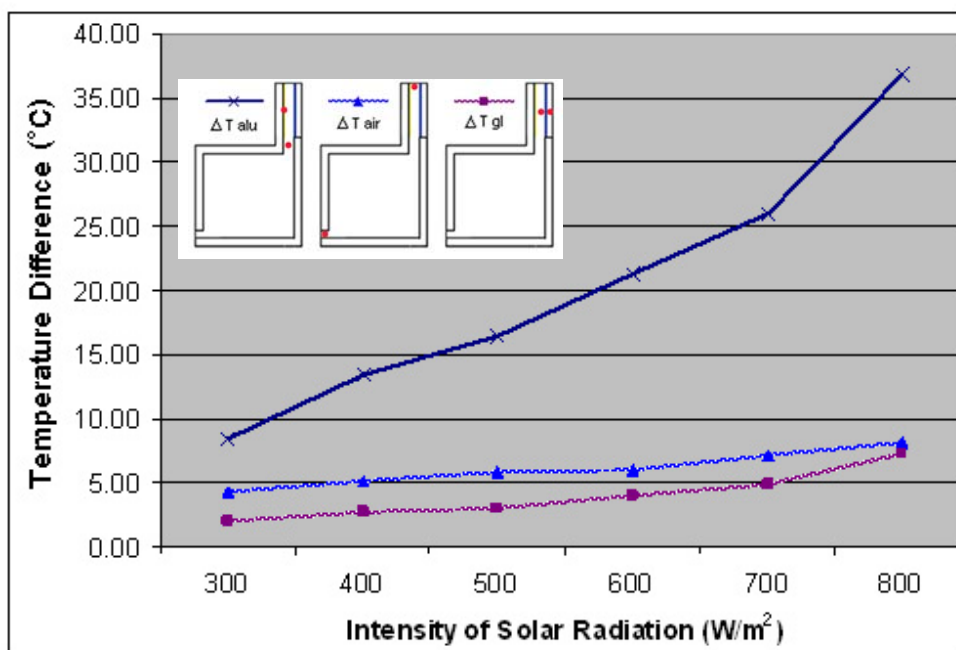
ความเข้มรังสี (W/m^2)	อุณหภูมิ ณ จุดต่าง ๆ ($^{\circ}C$)						นอกกล่องทดลอง
	ลมเข้า	ผิวโลหะ	ผิวกระจกด้านใน	ผิวกระจกด้านนอก	ลมออก	ฐานปล่อง	
300	27.84	39.17	35.89	33.95	32.97	30.14	27.94
400	28.66	44.76	39.50	36.84	34.32	30.78	29.04
500	28.67	48.20	42.53	39.56	35.36	30.89	30.01
600	29.25	52.72	45.46	41.46	35.37	31.35	30.08
700	29.35	56.95	48.19	43.38	35.76	31.47	29.74
800	29.48	67.01	54.81	47.46	36.00	31.73	29.18

ส่วนผลต่างของอุณหภูมิต่าง ๆ ที่เกิดในกล่องทดลองตามตารางที่ 4.4 นั้น อุณหภูมิผิวโลหะที่สูงถึง 67.01 องศาเซลเซียส ทำให้อุณหภูมิอากาศออกจากปล่องแสงอาทิตย์สูงถึง 36.00 องศาเซลเซียส แต่ไม่มีผลกระทบต่ออุณหภูมิอากาศที่เข้าสู่กล่องทดลอง

ตารางที่ 4.5
ผลความแตกต่างของอุณหภูมิในกล่องทดลองที่ 2

ความเข้มรังสี (W/m^2)	ความแตกต่างอุณหภูมิ ($^{\circ}\text{C}$)		
	ลม _{เข้า-ออก}	ผิวกระจก _{ใน-นอก}	ผิวโลหะ _{โลหะ-อากาศ}
300	4.30	1.95	8.38
400	5.08	2.66	13.40
500	5.89	2.98	16.47
600	6.01	4.00	21.26
700	7.09	4.80	26.06
800	8.17	7.35	36.87

ภาพที่ 4.5
ผลความแตกต่างของอุณหภูมิในกล่องทดลองที่ 2

จากตารางที่ 4.5 และภาพที่ 4.5 ผลความแตกต่างอุณหภูมิในกล่องทดลองที่ 2 เพื่อศึกษาถึงปริมาณความเข้มรังสีอาทิตย์ที่มีผลต่ออัตราการระบายอากาศในกล่องทดลอง มีผลความแตกต่างของอุณหภูมิระหว่างผิวอลูมิเนียมกับอากาศเข้าป่องแสงอาทิตย์น้อยกว่า

การทดลองที่ 1 เมื่อให้ปริมาณความเข้มรังสีสูงขึ้น เนื่องจากการทดลองใช้อากาศจากสภาพแวดล้อมจริงในการทดลอง แต่การทดลองที่ 1 นั้น ถูกควบคุมอุณหภูมิภายนอกกล่องทดลองไว้ที่ 22 องศาเซลเซียส เท่านั้น จึงเกิดความแตกต่างของอุณหภูมิในกล่องทดลองมากกว่า แต่อย่างไรก็ตามอุณหภูมิผิวโลหะก็ยังถ่ายเทสู่อากาศด้านบนปล่องแสงอาทิตย์จนทำให้อุณหภูมิอากาศเข้าและออกจากกล่องทดลองเกิดความแตกต่างกัน และทำให้เกิดการลอยตัวของอากาศในที่สุด ซึ่งการทดลองในสภาพแวดล้อมจริง แม้จะทำให้เกิดค่าความแตกต่างอุณหภูมิของอากาศด้านบนและล่างปล่องไม่มาก แต่ก็เพียงพอที่จะทำให้เกิดการระบายอากาศในกล่องทดลองที่มากขึ้น

การวัดค่าอัตราการระบายอากาศทั้งบริเวณลมเข้า-ออกจากกล่องทดลองและฐานปล่องทดลอง รวมทั้งสิ้น 3 จุด ซึ่งผลที่ได้จะทำการเฉลี่ยจากการวัดทุก 15 นาที ใน 2 ชั่วโมง ได้ผลการทดลองดังตารางที่ 4.6 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4.6

อัตราการระบายอากาศในกล่องทดลองที่ 2

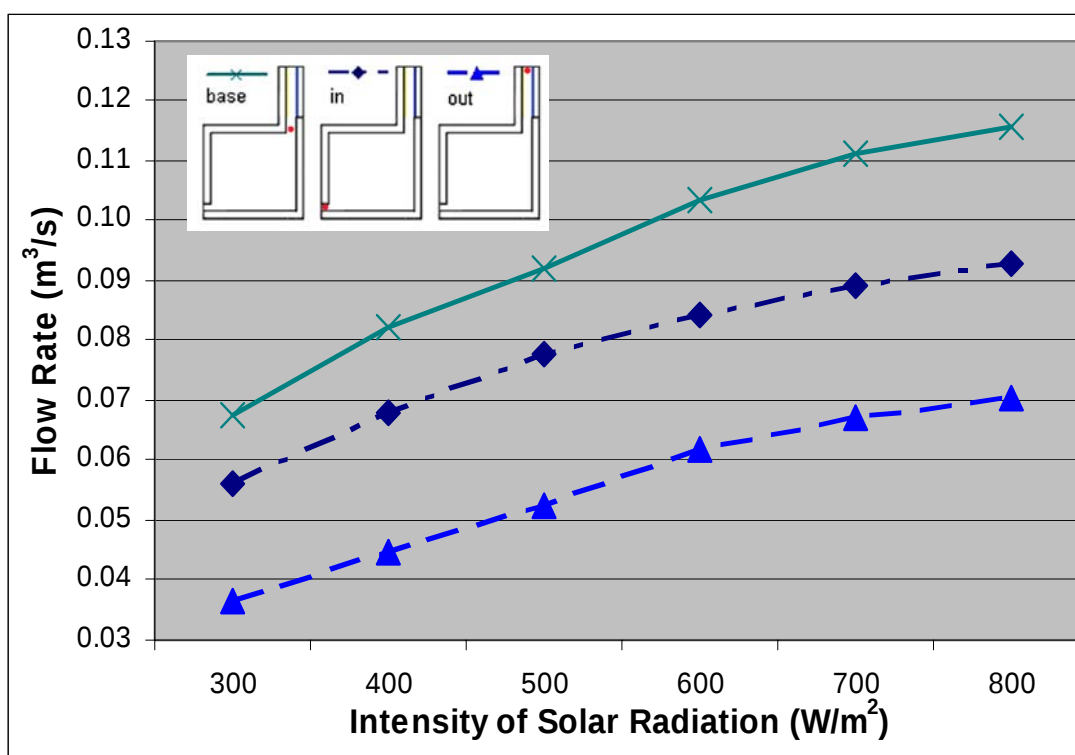
ความเข้มรังสี (W/m^2)	อัตราการระบายอากาศ (m^3/s)		
	ลมเข้า	ลมออก	ลมที่ฐานปล่อง
300	0.06	0.04	0.07
400	0.07	0.04	0.08
500	0.08	0.05	0.09
600	0.08	0.06	0.10
700	0.09	0.07	0.11
800	0.09	0.07	0.12

ผลการทดลองจากตารางที่ 4.6 และภาพที่ 4.6 แสดงให้เห็นว่า เมื่อให้ความร้อนที่ปล่องแสงอาทิตย์สูงขึ้นจะทำให้อัตราการระบายอากาศสูงขึ้นด้วย และค่าเฉลี่ยอัตราการระบายอากาศออกมีค่าน้อยกว่าอัตราการระบายอากาศเข้า เนื่องจากขนาดช่องเปิดที่แตกต่างกัน และค่าสัมประสิทธิ์ความฝืดที่ปล่องด้านบนมากกว่าด้านล่าง จึงทำให้อัตราการระบายอากาศออกน้อยกว่าอากาศเข้า เนื่องจากขนาดช่องระบายอากาศเข้ามีขนาดเล็กกว่าช่องระบายอากาศออกทำให้มีความฝืด 0.30 และในส่วนปล่องระบายอากาศออก อากาศจะต้องผ่านส่วน

ปล่องแสงอาทิตย์ ซึ่งมีความผิดมาประมาณ 0.77 ทำให้อัตราการระบายอากาศออกของปล่องแสงอาทิตย์มีค่าน้อยที่สุด 0.03 ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที ที่ความร้อน 300 วัตต์ต่อตารางเมตร และมีค่ามากที่สุดที่ฐานปล่องแสงอาทิตย์ 0.11 ลูกบาศก์เมตรต่อวินาทีที่ความร้อน 800 วัตต์ต่อตารางเมตร

ภาพที่ 4.6

อัตราการระบายอากาศในกล่องทดลองที่ 2

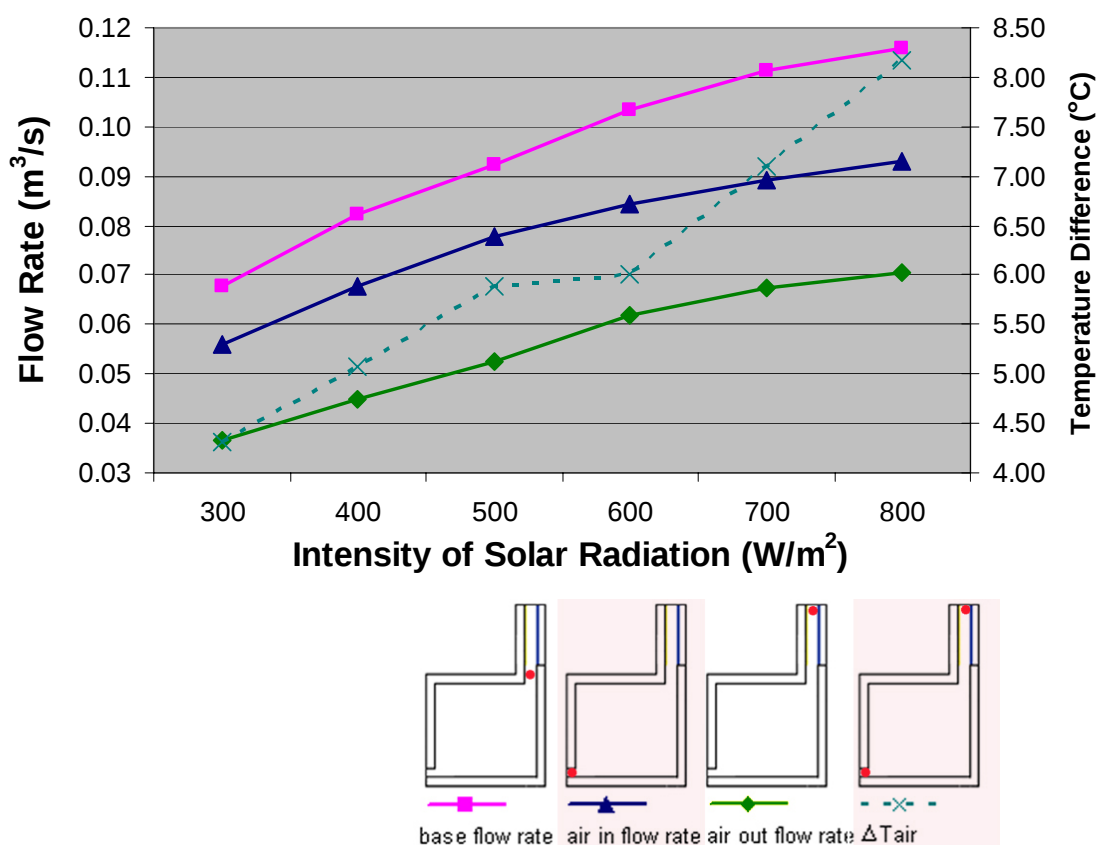

ภาพที่ 4.7 อัตราการระบายอากาศเปรียบเทียบกับอุณหภูมิที่ระดับความเข้มรังสีแตกต่างกัน สังเกตได้ว่าอุณหภูมิอากาศของอากาศออกจากปล่องเท่านั้นที่มีค่าแปรผันตรงกับอัตราการระบายอากาศของกล่องทดลอง เพราะความร้อนที่ใช้ในปล่องแสงอาทิตย์จะไม่ส่งผลกระทบต่ออุณหภูมิกับอากาศที่ฐานปล่องแสงอาทิตย์และอากาศเข้ากล่องทดลอง แต่จะทำให้อากาศร้อนในปล่องแสงอาทิตย์ลอยตัวสูงขึ้น และเกิดแรงดันอากาศให้อากาศด้านล่างปล่องลอยขึ้นมาแทนที่อากาศที่สูญเสียไป อัตราการระบายอากาศในกล่องทดลองจึงแปรผันตามกัน

ส่วนค่าอุณหภูมิอากาศที่ฐานปล่องแสงอาทิตย์กับอากาศเข้ากล่องทดลองนั้น เป็นอุณหภูมิอากาศปกติที่เข้ามาแทนที่อากาศเดิม

ภาพที่ 4.7

อัตราการระบายอากาศเปรียบเทียบกับอุณหภูมิที่ระดับความเข้มรังสีแตกต่างกัน

4.2 ผลการทดลองจากการคำนวณ

จากการคำนวณอุณหภูมิอากาศภายในกล่องทดลองที่ใช้กระจก 1 ชั้น ที่ตำแหน่งต่าง ๆ จะได้ค่าอุณหภูมิของตำแหน่งอากาศออก อากาศเข้า อากาศที่ฐานปล่อง ผิวกระจกด้านใน ผิวโลหะ เพื่อนำไปเปรียบเทียบกับผลการทดลองจริงที่ได้และคำนวณหาอัตราการระบายอากาศต่อไปตามสมการ 4.3 และ 4.4 ส่วนอุณหภูมิที่ตำแหน่งต่าง ๆ ของกล่องทดลอง ที่ได้จากการคำนวณนั้นหาได้จากสมการความร้อนสมการ 4.5 ถึง 4.13

$$Q = [A^*]^{\frac{2}{3}} \cdot \left[\frac{g \cdot \infty}{\rho \cdot C_p} \right]^{\frac{1}{3}} \cdot [H_v]^{\frac{1}{3}} \cdot (h_1 + h_2)^{\frac{1}{3}} \quad (\text{สมการ 4.3})$$

$$H_v = H_{in} + H_{w-g} - H_r - H_g + \gamma H_g - H_{inf} \quad (\text{สมการ 4.4})$$

$$H_{air} = mc_p (T_{m,o} - T_{m,i}) \quad (\text{สมการ 4.5})$$

$$H_{loss(out)} = A_g U_g (T_g - T_{out}) \quad (\text{สมการ 4.6})$$

$$H_{loss(in)} = -H_g + H_{w-g} \quad (\text{สมการ 4.7})$$

$$H_r = A_w U_w (T_g - T_r) \quad (\text{สมการ 4.8})$$

$$H_g = A_g h (T_g - T_{air}) \quad (\text{สมการ 4.9})$$

$$H_w = A_w h (T_w - T_{air}) \quad (\text{สมการ 4.10})$$

$$H_{in} = \tau \cdot H_{sol}$$

$$H_{w-g} = \frac{\sigma(T_w^4 - T_g^4)}{\frac{1 - \varepsilon_w}{\varepsilon_w A_w} + \frac{1}{A_w F_{w-g}} + \frac{1 - \varepsilon_g}{\varepsilon_g A_g}} \quad (\text{สมการ 4.11})$$

$$H_{inf} = \frac{q_{inf}}{A \cdot (T_g - T_{in})} \quad (\text{สมการ 4.12})$$

$$H_v = H_{in} + H_{w-g} - H_r - H_g + \gamma H_g - H_{inf} \quad (\text{สมการ 4.13})$$

โดยที่	g	= แรงโน้มถ่วงของโลก (9.81 m/s^2)
	h_1	= ระยะระหว่างช่องเปิดด้านล่างและฐานปล่องระบายอากาศ (m.)
	h_2	= ความสูงปล่องระบายอากาศ (m.)
	ρ	= ความหนาแน่น (kg/m^3)
	Q	= อัตราการระบายอากาศ (m^3/s)
	A^*	= ผลคูณของพื้นที่ช่องเปิดกับสัมประสิทธิ์ความฝืดของช่องเปิด (m^2)
	∞	= ค่าคงที่อัตราการขยายตัวของอุณหภูมิ ($1/\text{K}$)
	C_p	= ความจุความร้อนจำเพาะของอากาศ (J/kgK)
	H_v	= ความร้อนจากดวงอาทิตย์ (W)
	H_g	= ความร้อนจากกระจก (Watt)
	H_{in}	= ความร้อนเข้ามาในปล่อง (Watt)
	H_{w-g}	= ความร้อนสูญเสียของระบบ (Watt)
	H_r	= ความร้อนที่วัสดุรับแสงอาทิตย์ (โลหะ) (Watt)

H_v = ความร้อนที่ทำให้เกิดการลอยตัวของอากาศ (Watt)

H_{inf} = ความร้อนที่สูญเสียไปกับการรั่วซึม (Watt)

ตารางที่ 4.7

ผลการทดลองอุณหภูมิที่ตำแหน่งต่าง ๆ จากการคำนวณในการทดลองที่ 3 (วัสดุกระจก 1 ชั้น)

ความ เข้มรังสี (W/m ²)	อุณหภูมิที่ตำแหน่งต่าง ๆ (องศาเซลเซียส)						
	ผิวโลหะ	ผิวกระจก ด้านใน	ผิวกระจก ด้านนอก	อากาศ ออก	อากาศ ฐานปล่อง	อากาศ เข้า	Ambient
300	38.94	35.73	33.95	32.96	30.78	28.66	29.18
300	45.74	40.30	36.84	34.42	31.35	29.25	29.74
500	47.13	41.38	39.56	35.12	31.73	29.48	30.08
600	52.02	45.53	41.46	35.61	31.47	29.35	30.01
700	59.91	50.64	43.38	35.81	30.89	28.67	29.04
800	65.07	52.79	47.46	35.87	30.14	27.84	27.94

ตารางที่ 4.8

ผลความแตกต่างของอุณหภูมิจากการคำนวณในการทดลองที่ 3 (วัสดุกระจก 1 ชั้น)

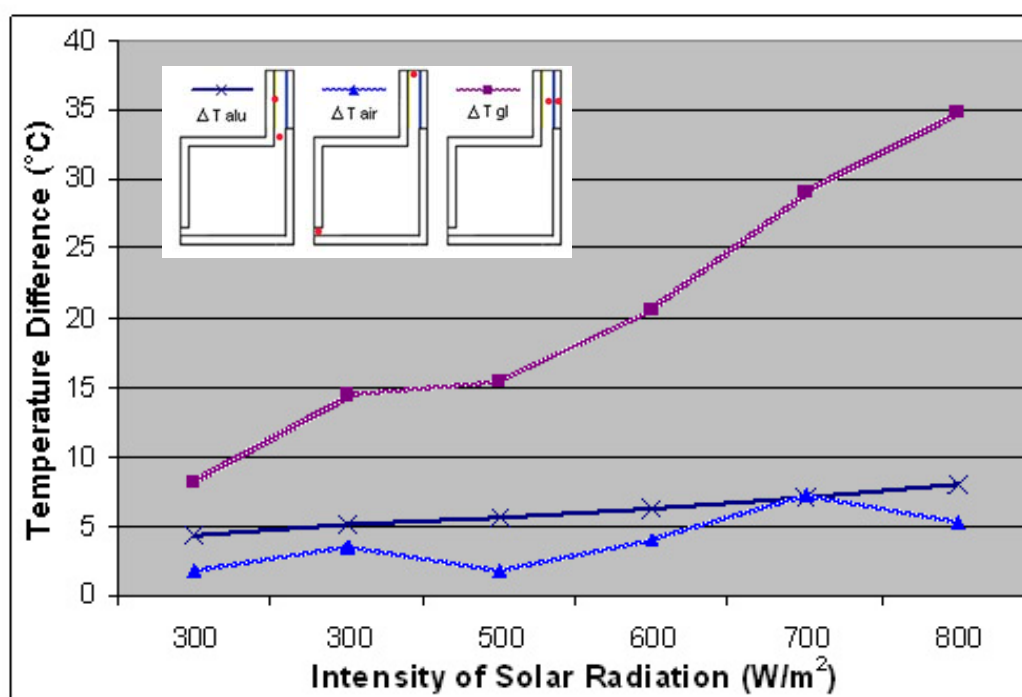
ความเข้มรังสี (W/m ²)	ความแตกต่างอุณหภูมิ (°C)		
	ลมเข้า-ออก	ผิวกระจกใน-นอก	ผิวโลหะโลหะ-อากาศ
300	4.3	1.78	8.16
400	5.17	3.46	14.39
500	5.64	1.82	15.40
600	6.26	4.07	20.55
700	7.14	7.26	29.02
800	8.03	5.33	34.93

ผลของอุณหภูมิที่ได้จากการคำนวณในแต่ละตำแหน่งไม่แตกต่างจากผลที่ได้จากการทดลองในกล่องทดลองจริง โดยตำแหน่งที่มีความแตกต่างกันมากที่สุด คือ ผิวโลหะอลูมิเนียม และค่าอุณหภูมิที่ได้จากการคำนวณนี้จะนำไปคำนวณหาค่าอัตราการระบายอากาศเพื่อ

เปรียบเทียบกับผลที่ได้จากการทดลอง และทำนายค่าอัตราการระบายอากาศที่น่าจะเกิดขึ้นในแต่ละภูมิภาคต่อไป

ภาพที่ 4.8

ผลความแตกต่างของอุณหภูมิจากการคำนวณในการทดลองที่ 3 (วัสดุกระจก 1 ชั้น)

จากตารางที่ 4.8 และภาพที่ 4.9 ผลความแตกต่างของอุณหภูมิจากการคำนวณในการทดลองที่ 3 (วัสดุกระจก 1 ชั้น) เกิดผลเช่นเดียวกับการทดลองที่ผ่านมา คือ อุณหภูมิที่ผิวโลหะสูงส่งผลให้เกิดการถ่ายเทความร้อนสู่อากาศในช่องแสงอาทิตย์จนเกิดอัตราการระบายอากาศขึ้นในตัวอาคาร

ผลที่ได้จากการคำนวณจะใช้สมการ 4.3 เป็นสมการเพื่อคำนวณหาอัตราการระบายอากาศในช่องทดลองเปรียบเทียบกับผลการทดลองจริงในการทดลองที่ 2 เมื่อให้ปริมาณความเข้มรังสีแตกต่างกัน ดังตารางที่ 4.9 โดยผลที่ได้จากการคำนวณมีค่าอัตราการระบายอากาศไปในทางเดียวกันกับผลที่ได้จากการทดลองในช่องทดลอง คือ มีค่ามากขึ้นเมื่อเพิ่มปริมาณความเข้มรังสี แต่อัตราการระบายอากาศที่ได้จากการคำนวณมีค่ามากกว่าอัตราการระบายอากาศจากช่องทดลองเล็กน้อย

การคำนวณค่าอัตราการระบายอากาศเฉลี่ยจะได้อาจจากการนำอุณหภูมิอากาศและความร้อนที่ได้จากการวัดจริงมาทำการคำนวณ โดยผลอัตราการระบายอากาศที่ได้มีค่าค่อย ๆ สูงขึ้นเมื่ออุณหภูมิวัสดุและอากาศในปล่องสูงขึ้น ส่วนกราฟที่ได้จากการคำนวณ เมื่อให้ความร้อนสูงขึ้นถึง 800 วัตต์ต่อตารางเมตร จะทำให้เกิดอัตราการระบายอากาศสูงขึ้นไปด้วยประมาณ 0.13 ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที เป็นผลมาจากความร้อนที่ทำให้เกิดการลอยตัวของอากาศขึ้นสู่ที่สูง

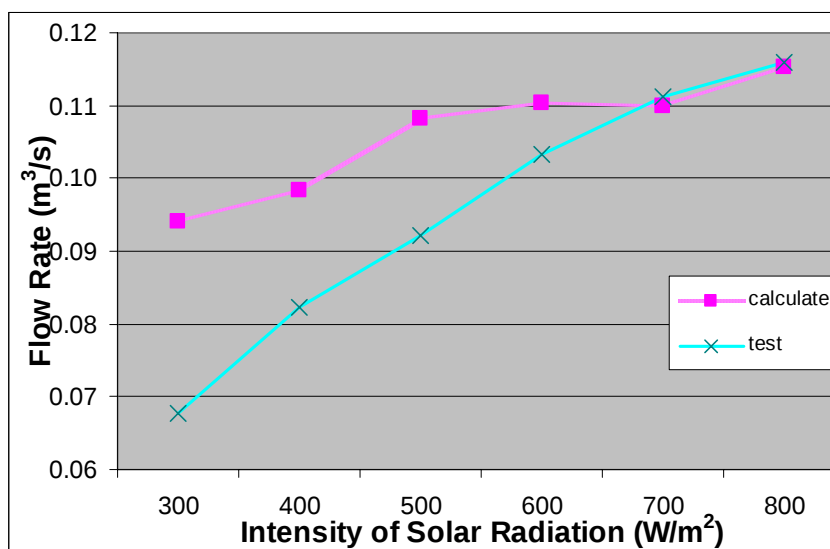
ตารางที่ 4.9

การคำนวณอัตราการระบายอากาศจากกล่องทดลอง

ความเข้มรังสี (W/m ²)	อัตราการระบายอากาศเฉลี่ย ณ ค่าความร้อนต่าง ๆ (m ³ /s)			
	กล่องทดลอง			คำนวณ
	ลมเข้า	ลมออก	ลมที่ฐานปล่อง	
300	0.06	0.04	0.07	0.09
400	0.07	0.04	0.08	0.10
500	0.08	0.05	0.09	0.11
600	0.08	0.06	0.10	0.11
700	0.09	0.07	0.11	0.11
800	0.09	0.07	0.12	0.12

ภาพที่ 4.9

อัตราการระบายอากาศเฉลี่ยจากการคำนวณและผลจากการทดลอง

จากภาพที่ 4.9 ค่าอัตราการระบายอากาศที่ได้จากการวัดจริงกับการคำนวณในช่วงความร้อนมีลักษณะเส้นกราฟที่ไปในทางเดียวกัน คือ เมื่อให้ความร้อนเพิ่มขึ้นจะทำให้อัตราการระบายอากาศเพิ่มขึ้นด้วย แต่ผลอัตราการระบายอากาศที่ได้จากการคำนวณมีค่ามากกว่าที่ได้จากการทดลองเล็กน้อย โดยในช่วงที่มีปริมาณความชื้นรังสีน้อยกว่า 400 วัตต์ต่อตารางเมตร จะเกิดความคลาดเคลื่อนของการทดลองมาก เนื่องจากเครื่องมือวัดความเร็วลมที่อ่านค่าได้ค่อนข้างรวดเร็ว และเกิดความคลาดเคลื่อนจากการอ่านค่าได้ง่าย (sensitive) มีความละเอียดในการวัดที่ 0.01 เมตรต่อวินาที จึงเป็นเครื่องมือที่ไม่เหมาะจะวัดค่าความเร็วลมที่เกิดขึ้นในช่วงปริมาณความชื้นรังสีอาทิตย์ 0 - 400 วัตต์ต่อตารางเมตร ผลที่ได้ในภาพที่ 4.9 จึงมีความคลาดเคลื่อนในช่วงปริมาณความชื้นรังสีอาทิตย์ต่ำมาก ในขณะที่เมื่อให้ปริมาณความชื้นรังสีอาทิตย์ที่มากขึ้น จะให้ค่าความคลาดเคลื่อนของข้อมูลน้อยลง จนในที่สุดมีค่าอัตราการระบายอากาศใกล้เคียงกันมากที่ปริมาณความชื้นรังสี 700-800 วัตต์ต่อตารางเมตร เนื่องจากเป็นช่วงที่มีความเร็วลมสูงเพียงพอที่วัดได้และไม่ทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนของข้อมูล

ผลการคำนวณกับการทดลองจริงมีค่าไปในทางเดียวกัน คือ เมื่อให้ปริมาณความชื้นรังสีอาทิตย์เพิ่มขึ้นจะทำให้เกิดอัตราการระบายอากาศเพิ่มมากขึ้นด้วย แต่มีช่วงที่เกิดความคลาดเคลื่อนสูงในช่วง 300 วัตต์ต่อตารางเมตร โดยผลอัตราการระบายอากาศก็ต่างกันเพียง 0.02 ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที ซึ่งโดยรวมแล้วทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนของข้อมูลไม่ถึง 20% จึงถือว่ายังสามารถนำข้อมูลมาใช้ได้

4.2.1 การทดลองที่ 3

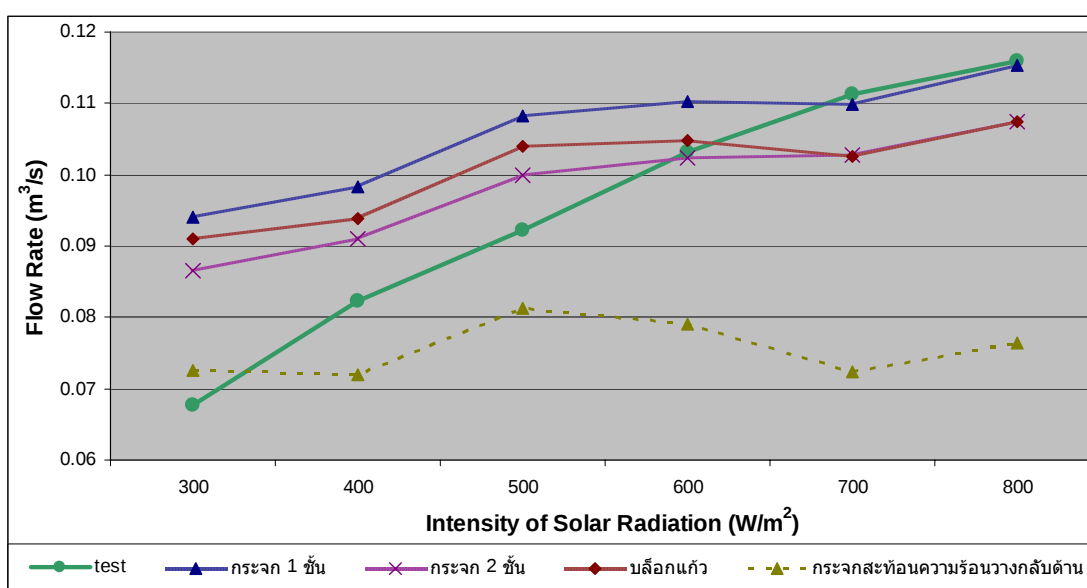
การทดลองที่ 3 เป็นการคำนวณค่าอุณหภูมิและอัตราการระบายอากาศของกล่องทดลองที่ใช้วัสดุโปร่งแสงแตกต่างกัน 4 ชนิด คือ กระฉก 1 ชั้น กระฉก 2 ชั้น กระฉกสะท้อนความร้อนแบบวางกลับด้าน และบล็อกแก้ว

เนื่องจากวัสดุโปร่งแสงที่ใช้เพื่อกักความร้อนในปล่องแสงอาทิตย์มีหลากหลายรูปแบบ และที่นิยมใช้ในแถบภูมิประเทศเขตอบอุ่น คือ บล็อกแก้ว ส่วนที่นิยมใช้โดยทั่วไป คือ กระฉก 1 ชั้น และจากการศึกษาทางทฤษฎีความร้อนพบว่ากระฉก 2 ชั้น และกระฉกสะท้อนความร้อนแบบวางกลับด้านก็สามารถกักเก็บความร้อนไว้ในปล่องแสงอาทิตย์ได้มากเช่นกัน จึงได้ทำการคำนวณโดยใช้ค่าอุณหภูมิอากาศภายนอกที่ได้จากกล่องทดลอง เพื่อทำการเปรียบเทียบผลที่ได้จากการคำนวณและการทดลองได้

ผลอัตราการระบายอากาศที่ได้จากการคำนวณมีการปรับค่าตามผลการคำนวณ
กระจก 1 ชั้นเพื่อทำการเปรียบเทียบค่าที่ได้จากวัสดุกระจกอื่น ๆ ด้วย และจากภาพที่ 4.10 กระจก
1 ชั้น จะทำให้เกิดอัตราการระบายอากาศมากที่สุด โดยทำให้เกิดอัตราการระบายอากาศมากที่สุด
0.11 ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที ที่ความร้อน 800 วัตต์ต่อตารางเมตร และมีอัตราการระบายอากาศ
น้อยที่สุด 0.07 วัตต์ต่อตารางเมตร ที่ความร้อน 300 วัตต์ต่อตารางเมตร วัสดุบล็อกแก้วทำ
ให้เกิดอัตราการระบายอากาศในปล่องแสงอาทิตย์น้อยกว่ากระจก 1 ชั้น แต่มากกว่าวัสดุกระจก
สองชั้น ในขณะที่อัตราการระบายอากาศของปล่องแสงอาทิตย์ที่ใช้กระจกสะท้อนความร้อนวาง
กลับด้านมีค่าน้อยที่สุด จึงไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในปล่องแสงอาทิตย์

ภาพที่ 4.10

ผลการคำนวณอัตราการระบายอากาศในปล่องแสงอาทิตย์

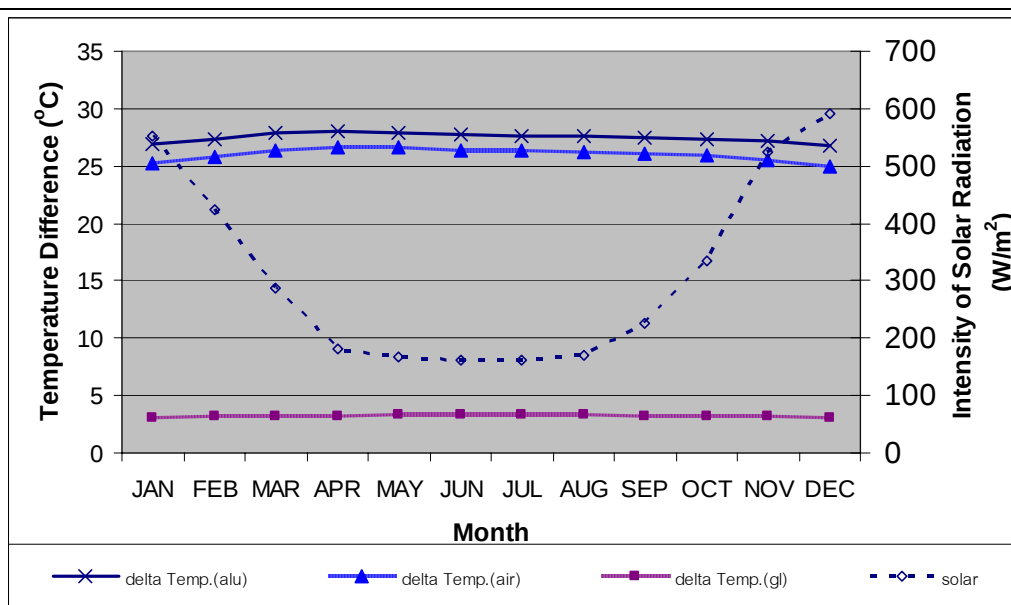
4.2.2 การทดลองที่ 4

การทดลองที่ 4 เป็นการคำนวณหาอุณหภูมิและอัตราการระบายอากาศที่
สภาพแวดล้อมอากาศแตกต่างกัน ตามลักษณะภูมิอากาศโลก ซึ่งจะมีประเทศที่เป็นตัวแทน 5
ประเทศด้วยกัน คือ กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย กัวราจี ประเทศปากีสถาน ลอนดอน
ประเทศอังกฤษ ซิดนีย์ ประเทศออสเตรเลีย และเฮลซิงกิ ประเทศฟินแลนด์

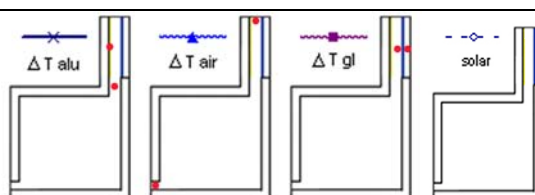
ในการคำนวณหาค่าอุณหภูมิอากาศที่ออกจากปล่อง ผิวโลหะอลูมิเนียม ผิวกระจกด้านนอก ผิวกระจกด้านใน (กระจก 1 ชั้น หนา 6 มิลลิเมตร) และผลการทดลองได้มาจากการใช้สมการที่ 4.3-4.13 มาใช้ในการคำนวณ โดยใช้อุณหภูมิอากาศทั่วไปจากค่าอุณหภูมิเฉลี่ยรายเดือนของแต่ละประเทศที่เป็นตัวแทนเขตภูมิอากาศทั่วโลก ทำให้ได้ผลอุณหภูมิที่ตำแหน่งต่าง ๆ ของกล่องทดลอง ดังภาพที่ 4.11 อุณหภูมิแตกต่างที่ได้จากการคำนวณ กรุงเทพมหานคร มีอุณหภูมิผิวโลหะสูงที่สุด 59.68 องศาเซลเซียส ที่เดือนเมษายน อุณหภูมิผิวโลหะต่ำที่สุด 55.08 องศาเซลเซียส ที่เดือนธันวาคม ทำให้อุณหภูมิอากาศออกสูงตามไปด้วย ในขณะที่อุณหภูมิอากาศทั่วไป อากาศเข้า และอากาศภายในกล่องทดลองที่คำนวณได้มีค่าใกล้เคียงกัน แต่อุณหภูมิอากาศภายในอาคารจะมีความมากกว่าอากาศภายนอกเล็กน้อย และอุณหภูมิอากาศเฉลี่ยรายเดือนมากในช่วงกลางปีซึ่งแปรผกผันกับปริมาณความเข้มรังสีอาทิตย์ ซึ่งจะมีปริมาณมากในช่วงปลายปีและต้นปี เนื่องจากเป็นเมืองที่อยู่เหนือเส้นศูนย์สูตร

ภาพที่ 4.11

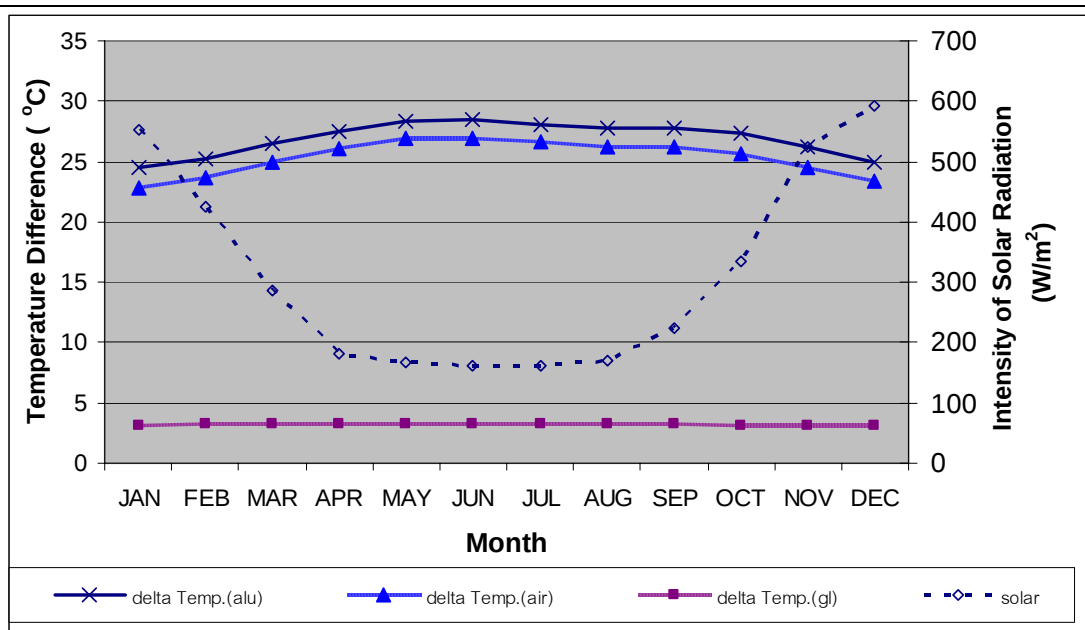
อุณหภูมิแตกต่างที่ได้จากการคำนวณ

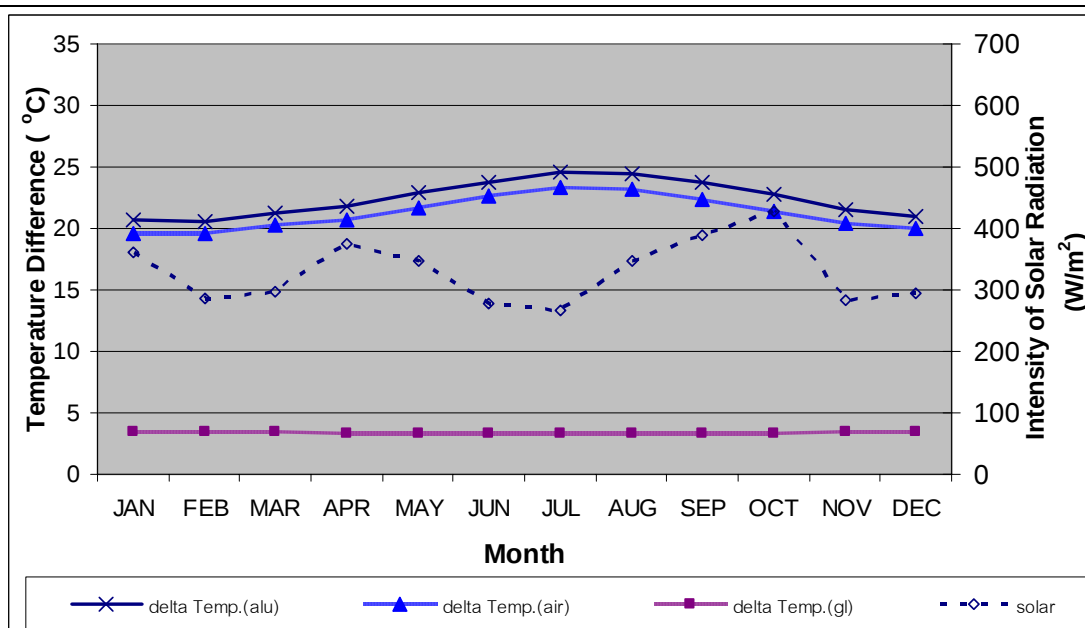
กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

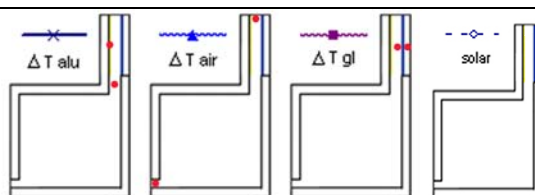
ภาพที่ 4.11 (ต่อ)

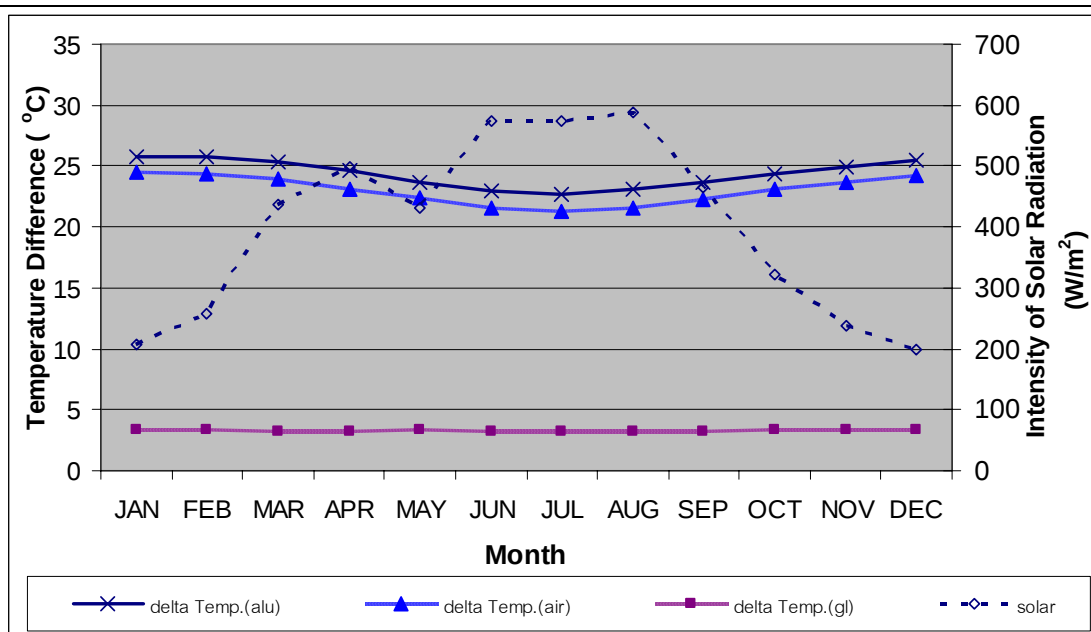
การวิจัย ประเทศปากีสถาน

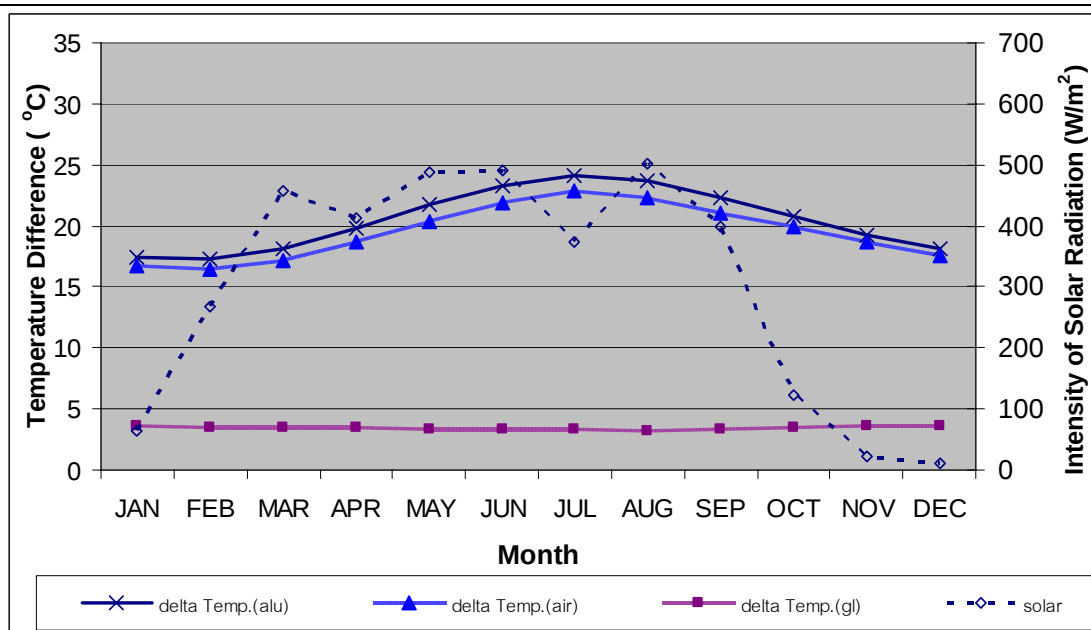
ลอนดอน ประเทศอังกฤษ

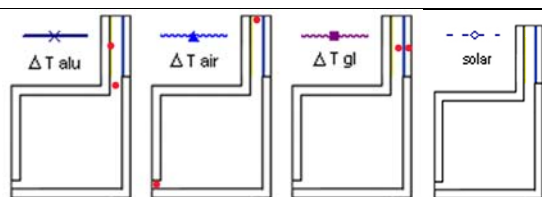
ภาพที่ 4.11 (ต่อ)

ชนิดนี้ ประเทศออสเตรเลีย

เฮลซิงกิ ประเทศฟินแลนด์

กรุงเทพมหานครมีอุณหภูมิแตกต่างของผิวโลหะมากถึง 28 องศาเซลเซียส ในช่วงเดือนเมษายน จากปัจจัยทางด้านอุณหภูมิอากาศ และความร้อนที่ได้จากปริมาณแสงอาทิตย์ ซึ่งส่งผลให้เกิดอุณหภูมิแตกต่างของอากาศที่มากขึ้นเช่นกัน

การวิจัยเป็นเมืองเขตร้อนแห้ง ซึ่งมีสภาพภูมิอากาศรุนแรง ผลการคำนวณ พบว่า อุณหภูมิผิวโลหะสูงที่สุด 60.88 องศาเซลเซียส ที่เดือนมิถุนายน อุณหภูมิผิวโลหะต่ำสุด 47.48 องศาเซลเซียส ที่เดือนมิถุนายน อุณหภูมิอากาศทั่วไปที่ต่ำลงในช่วงนี้ เนื่องจากเป็นช่วงฤดูพายุฝน อุณหภูมิที่มากในช่วงกลางปีจะแปรผกผันกับปริมาณความเข้มรังสีอาทิตย์ เหมือนกรุงเทพมหานคร

ลอนดอนเป็นเมืองเขตอบอุ่นที่มีสภาพอากาศไม่แน่นอน เนื่องจากมีหมอกปกคลุมประเทศตลอดปี ทำให้ปริมาณความเข้มรังสีอาทิตย์ไม่คงที่ตลอดทั้งปีเช่นกัน ส่วนอุณหภูมิอากาศเปลี่ยนแปลงตามฤดูกาล คือ ในช่วงเดือนกรกฎาคมมีอุณหภูมิผิวโลหะมากที่สุดที่ 47.98 องศาเซลเซียส และต่ำที่สุด 34.38 องศาเซลเซียส ที่เดือนกุมภาพันธ์

ซิดนีย์เป็นเมืองเขตอบอุ่นได้เส้นศูนย์สูตร ทำให้มีปริมาณความเข้มรังสีอาทิตย์มากในช่วงกลางปี ซึ่งจะสลับกลับประเทศในเขตเหนือเส้นศูนย์สูตร เช่นเดียวกับอุณหภูมิอากาศที่จะมีค่าอุณหภูมิมากในช่วงปลายปีและต้นปี ทำให้อุณหภูมิผิวโลหะสูงที่สุด 51.68 องศาเซลเซียส ในเดือนมกราคม และมีค่าน้อยที่สุด 41.38 องศาเซลเซียส ในเดือนกรกฎาคม ซึ่งแปรผกผันกับปริมาณความเข้มรังสีอาทิตย์ที่จะมีมากในช่วงกลางปี

เฮลซิงกิเป็นเมืองที่มีอากาศหนาวเย็นแบบขั้วโลก มีปริมาณรังสีอาทิตย์มากในช่วงกลางปี ซึ่งเป็นสาเหตุให้อุณหภูมิอากาศทั่วไปสูงตามปริมาณความเข้มรังสีอาทิตย์ โดยเป็นผลให้อุณหภูมิผิวโลหะสูงที่สุด 46.38 องศาเซลเซียส ในเดือนกรกฎาคม และต่ำที่สุด 23.08 องศาเซลเซียส ในเดือนกุมภาพันธ์

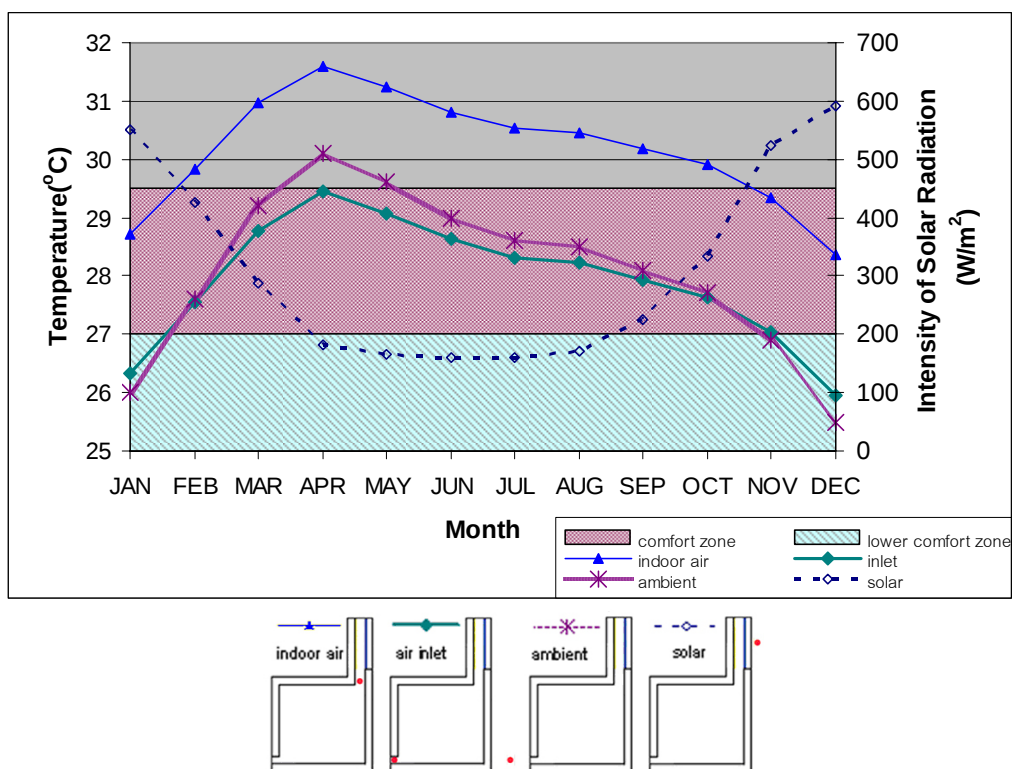
ส่วนอุณหภูมิอากาศที่เข้าสู่กล่องทดลองนั้นใช้การทำนายค่าจากอุณหภูมิอากาศทั่วไปที่ได้จากการเฉลี่ยรายเดือนตลอดทั้งปี จากค่าอุณหภูมิอากาศเข้าสู่กล่องทดลองและค่าอัตราการระบายอากาศในกล่องที่ได้จากการคำนวณในส่วนของปล่องแสงอาทิตย์ จะได้ค่าอุณหภูมิอากาศที่ฐานปล่อง ซึ่งเทียบเท่ากับอุณหภูมิอากาศภายในอาคาร (จากการทดลองเบื้องต้น เพื่อทดสอบว่าอุณหภูมิความร้อนจากปล่องแสงอาทิตย์ไม่มีผลต่ออุณหภูมิอากาศในกล่องทดลอง) ดังนั้นจะได้ค่าอุณหภูมิอากาศภายในอาคารจากเมืองต่าง ๆ ที่เป็นตัวแทนสภาพภูมิอากาศทั่วโลก ดังนี้

ภาพที่ 4.12 อุณหภูมิอากาศได้จากการคำนวณของกรุงเทพมหานคร ประเทศไทย
อุณหภูมิอากาศภายในอาคารจะมีค่าสูงกว่าอุณหภูมิอากาศทั่วไปและอุณหภูมิอากาศที่เข้าสู่

อาคาร และเมื่อเปรียบเทียบกับอุณหภูมิอากาศในสภาวะนำสบายแล้ว สังเกตได้ว่าอุณหภูมิอากาศทั่วไปจะต่ำกว่าสภาวะนำสบายในช่วงต้นปีและปลายปี ซึ่งเป็นช่วงที่มีแสงอาทิตย์มาก ในขณะที่อุณหภูมิภายในอาคารจะสูงกว่าสภาวะนำสบายเกือบตลอดทั้งปี ยกเว้นช่วงต้นปีและปลายปี que อุณหภูมิอากาศภายในอาคารจะลดลงจนเข้าสู่สภาวะนำสบาย จึงเป็นช่วงที่เหมาะสมในการใช้ปล่องแสงอาทิตย์ระบายอากาศ

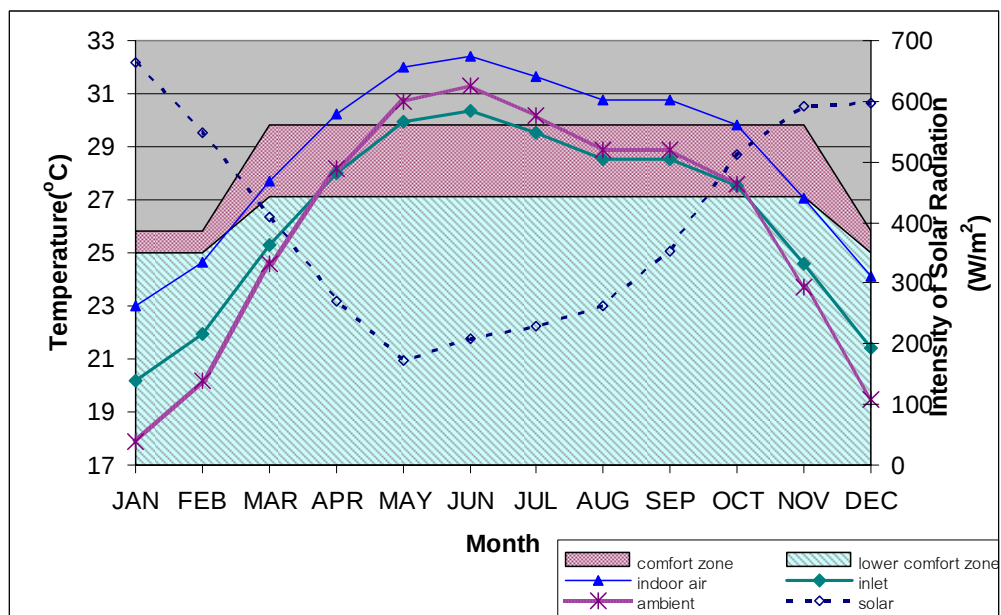
ภาพที่ 4.12

อุณหภูมิอากาศที่ได้จากการคำนวณของกรุงเทพมหานคร

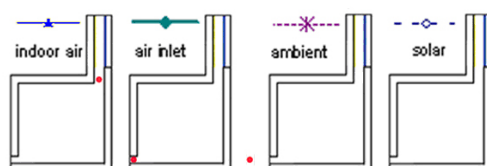
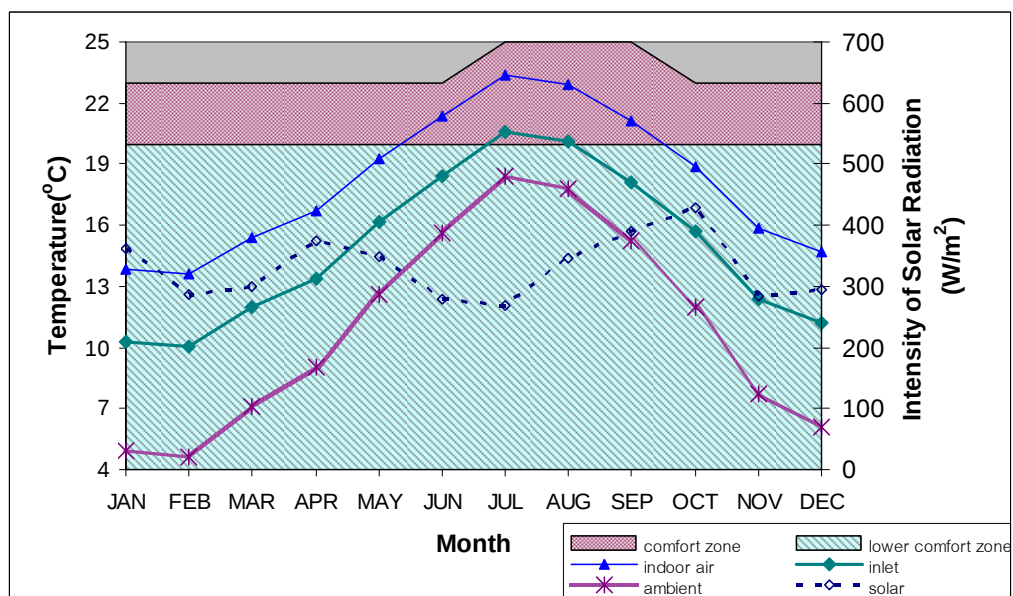

จากภาพที่ 4.13 อุณหภูมิอากาศได้จากการคำนวณของ gara จี ประเทศปากีสถาน อุณหภูมิอากาศภายในอาคารจะมีค่าสูงกว่าอุณหภูมิอากาศทั่วไปและอุณหภูมิอากาศที่เข้าสู่อาคาร เมื่อเปรียบเทียบกับอุณหภูมิอากาศในสภาวะนำสบายแล้ว สังเกตได้ว่าอุณหภูมิอากาศทั่วไปจะต่ำกว่าสภาวะนำสบายในช่วงต้นปีและปลายปี ซึ่งเป็นช่วงที่มีแสงอาทิตย์มาก ในขณะที่อุณหภูมิภายในอาคารจะสูงกว่าสภาวะนำสบายช่วงกลางปี เข้าสู่สภาวะนำสบายเดือนมีนาคมและเดือนพฤศจิกายน จึงเป็นช่วงที่เหมาะสมในการใช้ปล่องแสงอาทิตย์ระบายอากาศ แต่ช่วงต้นปีและปลายปี que อุณหภูมิอากาศภายในอาคารจะลดลงจนต่ำกว่าสภาวะนำสบาย

ภาพที่ 4.13
อุณหภูมิอากาศที่ได้จากการคำนวณของการราจี

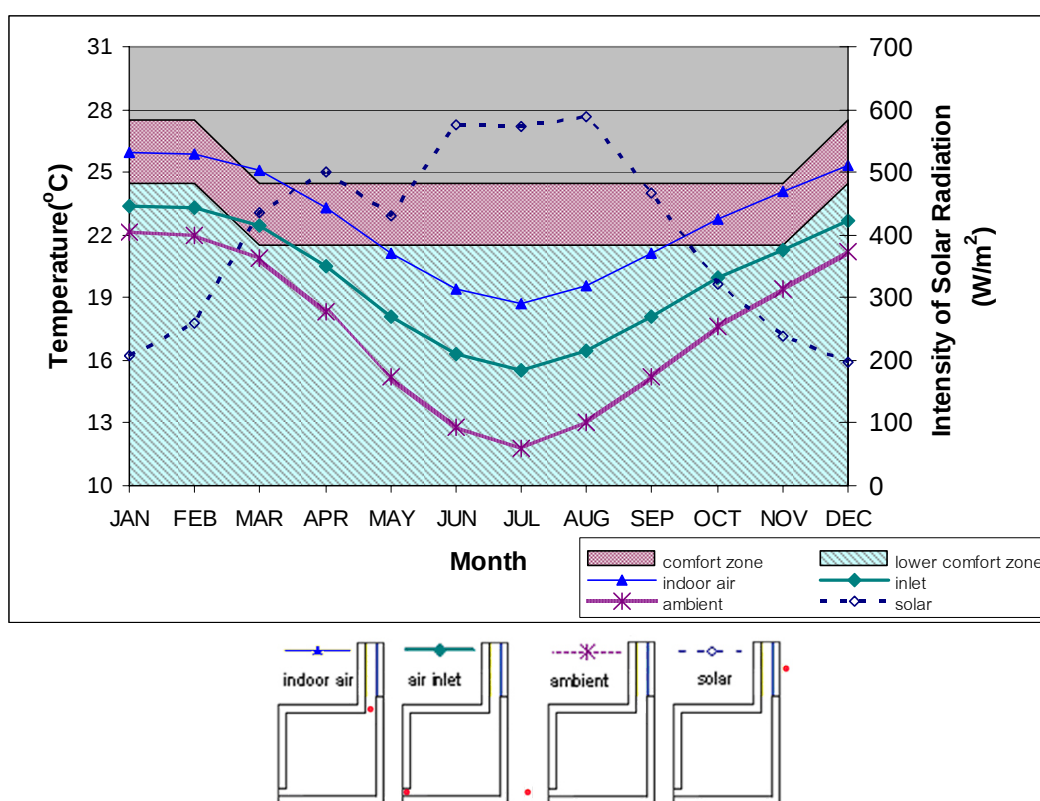
ภาพที่ 4.14
อุณหภูมิอากาศที่ได้จากการคำนวณของลอนดอน

จากภาพที่ 4.14 อุณหภูมิอากาศได้จากการคำนวณของลอนดอน ประเทศอังกฤษ อุณหภูมิอากาศภายในอาคารจะมีค่าสูงกว่าอุณหภูมิอากาศทั่วไปและอุณหภูมิอากาศที่เข้าสู่อาคาร เมื่อเปรียบเทียบกับอุณหภูมิอากาศในสภาวะน่าสบายแล้ว สังเกตได้ว่าอุณหภูมิอากาศทั่วไปจะต่ำกว่าสภาวะน่าสบายตลอดทั้งปี ในขณะที่ปริมาณความเข้มแสงอาทิตย์มีค่าไม่คงที่ตลอดปี อุณหภูมิภายในอาคารเข้าสู่สภาวะน่าสบายช่วงกลางปี จึงเป็นช่วงที่เหมาะสมในการใช้ปล่องแสงอาทิตย์ระบายอากาศ แต่ช่วงต้นปีและปลายปี que อุณหภูมิอากาศภายในอาคารจะลดลงจนต่ำกว่าสภาวะน่าสบาย

ภาพที่ 4.15

อุณหภูมิอากาศได้จากการคำนวณของซิดนีย์

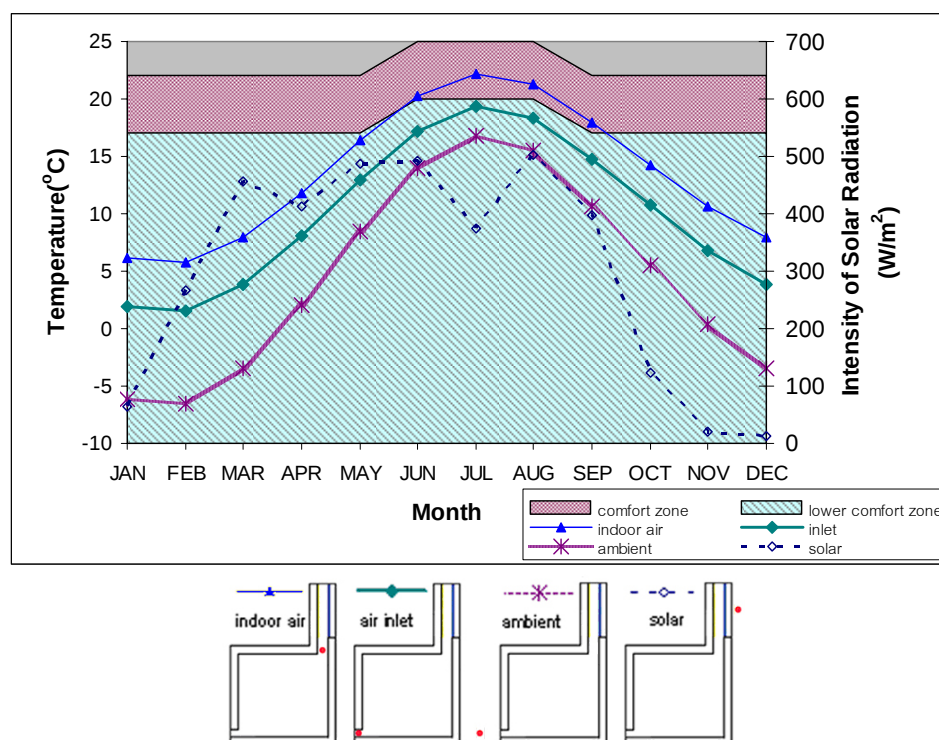
จากภาพที่ 4.15 อุณหภูมิอากาศได้จากการคำนวณของซิดนีย์ ประเทศออสเตรเลีย อุณหภูมิอากาศภายในอาคารจะมีค่าสูงกว่าอุณหภูมิอากาศทั่วไป และอุณหภูมิอากาศที่เข้าสู่อาคาร และเมื่อเปรียบเทียบกับอุณหภูมิอากาศในสภาวะน่าสบายแล้ว สังเกตได้ว่าอุณหภูมิอากาศทั่วไปจะต่ำกว่าสภาวะน่าสบายตลอดทั้งปี ในขณะที่ปริมาณความเข้มแสงอาทิตย์มีค่ามาก

ในช่วงกลางปี อุณหภูมิภายในอาคารเข้าสู่สภาวะน่าสบายช่วงปลายปีและต้นปี จึงเป็นช่วงที่เหมาะสมในการใช้ปล่องแสงอาทิตย์ระบายอากาศ แต่ช่วงกลางปีอุณหภูมิอากาศภายในอาคารจะลดลงจนต่ำกว่าสภาวะน่าสบาย

จากภาพที่ 4.16 อุณหภูมิอากาศได้จากการคำนวณของเฮลซิงกิ ประเทศฟินแลนด์ อุณหภูมิอากาศภายในอาคารจะมีค่าสูงกว่าอุณหภูมิอากาศทั่วไปและอุณหภูมิอากาศที่เข้าสู่อาคาร เมื่อเปรียบเทียบกับอุณหภูมิอากาศในสภาวะน่าสบายแล้ว สังเกตได้ว่าอุณหภูมิอากาศทั่วไปจะต่ำกว่าสภาวะน่าสบายตลอดทั้งปี ในขณะที่ปริมาณความเข้มแสงอาทิตย์มีค่ามากในช่วงกลางปี อุณหภูมิภายในอาคารเข้าสู่สภาวะน่าสบายช่วงกลางปี จึงเป็นช่วงที่เหมาะสมในการใช้ปล่องแสงอาทิตย์ระบายอากาศ แต่ช่วงปลายปีและต้นปีอุณหภูมิอากาศภายในอาคารจะลดลงจนต่ำกว่าสภาวะน่าสบายมาก

ภาพที่ 4.16

อุณหภูมิอากาศที่ได้จากการคำนวณของเฮลซิงกิ

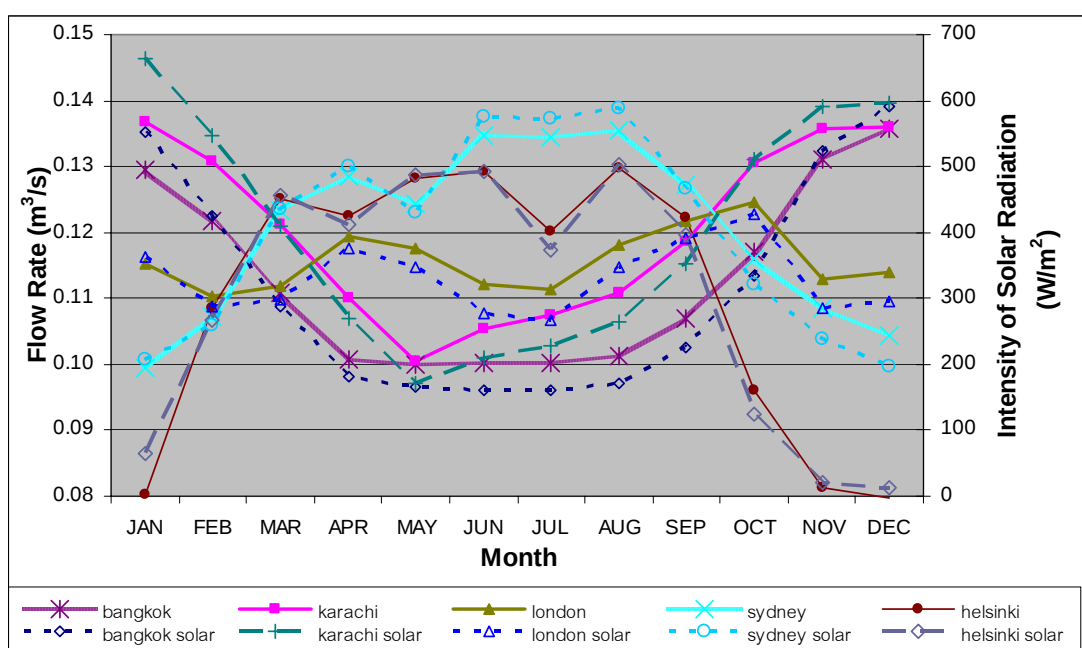

จากการคำนวณอุณหภูมิอากาศของตัวแทนแต่ละภูมิภาคทั่วโลกจะนำไปสู่การคำนวณอัตราการระบายอากาศทั่วโลก โดยอัตราการระบายอากาศของกรุงเทพมหานครจะมี

ค่าสูงในช่วงเดือนมกราคมถึงกุมภาพันธ์และช่วงเดือนตุลาคมถึงเดือนธันวาคม และจะลดอัตราการระบายอากาศลงในช่วงกลางปี ซึ่งจะแปรผันตรงกับปริมาณความเข้มรังสีอาทิตย์เฉลี่ยรายเดือนของประเทศไทย

ภาพที่ 4.17

ผลการคำนวณอัตราการระบายอากาศในเมืองตัวแทนเขตภูมิอากาศทั่วโลก

อัตราการระบายอากาศของการาจีจะมีค่าสูงในช่วงเดือนมกราคมถึงกุมภาพันธ์และช่วงเดือนตุลาคมถึงเดือนธันวาคม และจะลดอัตราการระบายอากาศลงในช่วงกลางปี ซึ่งจะแปรผันตรงกับปริมาณความเข้มรังสีอาทิตย์เฉลี่ยรายเดือนของปากีสถาน มีลักษณะเส้นกราฟของกรุงเทพมหานคร แต่ภูมิอากาศในช่วงต้นปีและปลายปี อาจมีโอกาสใช้ปล่องแสงอาทิตย์ได้น้อยกว่าในประเทศไทย เนื่องจากช่วงที่แสงอาทิตย์มากในเมืองกลับมีพายุฝน ซึ่งอาจมีผลต่ออัตราเร็วลมภายในอาคาร

อัตราการระบายอากาศลอนดอนจะมีค่าไม่คงที่ตามปริมาณความเข้มแสงอาทิตย์ แต่อัตราการระบายอากาศจะมีค่าเพิ่มขึ้นตามปริมาณความเข้มแสงอาทิตย์ เนื่องจากเป็นเมืองที่ปกคลุมด้วยหมอกตลอดทั้งปี

อัตราการระบายอากาศชนิดนี้ ประเทศออสเตรเลีย จะมีค่าสูงในช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนตุลาคม และจะลดอัตราการระบายอากาศลงในช่วงปลายปีและต้นปี ซึ่งจะแปรผันตรงกับปริมาณความเข้มข้นสีอาทิตยเจลียรายเดือนของประเทศออสเตรเลีย

อัตราการระบายอากาศเฮลซิงกิ จะมีค่าสูงในช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนตุลาคม และจะลดอัตราการระบายอากาศลงในช่วงปลายปีและต้นปี เช่นเดียวกับเมืองชนิดนี้ ซึ่งจะแปรผันตรงกับปริมาณความเข้มข้นสีอาทิตยเจลียรายเดือนของประเทศฟินแลนด์

4.3 ผลประสิทธิภาพการระบายอากาศของปล่องแสงอาทิตย์ในประเทศไทย

ประสิทธิภาพการระบายอากาศในปล่องแสงอาทิตย์ที่ได้จากการคำนวณค่าอัตราการระบายอากาศในปล่องแสงอาทิตย์เทียบกับอัตราการระบายอากาศปล่องระบายอากาศธรรมดา (stack effect) ในสภาพภูมิอากาศของประเทศไทย โดยหาจากค่าอัตราการระบายอากาศจากปล่องแสงอาทิตย์ (solar chimney) หารด้วยค่าอัตราการระบายอากาศเข้าในปล่องระบายอากาศธรรมดา (stack effect) จะได้ค่าประสิทธิภาพการระบายอากาศ ดังสมการ 4.14

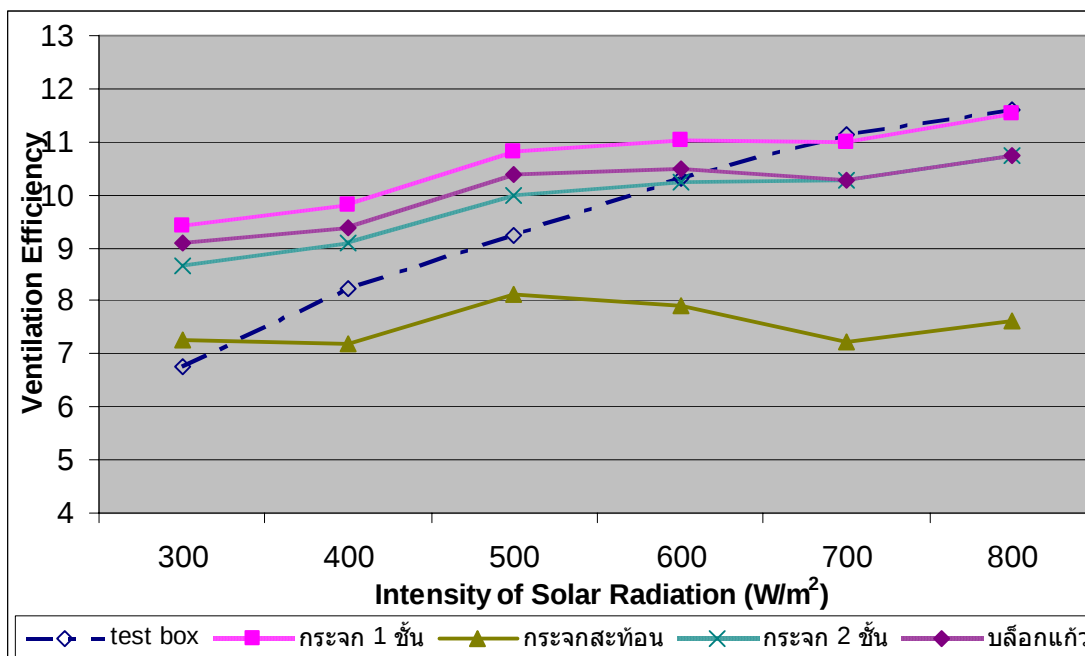
$$V_f = \frac{Q_c}{Q_s} \quad (\text{สมการ 4.14})$$

โดยที่ V_f = ประสิทธิภาพการระบายอากาศของปล่องแสงอาทิตย์
 Q_c = อัตราการระบายอากาศของปล่องแสงอาทิตย์ (m^3/s)
 Q_s = อัตราการระบายอากาศของปล่องระบายอากาศธรรมดา (m^3/s)

ภาพที่ 4.18 กราฟประสิทธิภาพการระบายอากาศของปล่องแสงอาทิตย์ที่ได้จากการคำนวณตามสมการ 4.14 มีลักษณะความชันเป็นบวก ซึ่งหมายถึงประสิทธิภาพการระบายอากาศที่ดีขึ้น โดยประสิทธิภาพการระบายอากาศของปล่องแสงอาทิตย์ที่ใช้กระจก 1 ชั้น เป็นวัสดุรับแสงดีที่สุด รองลงมาเป็นบล็อกแก้ว และกระจก 2 ชั้น ตามลำดับ โดยทั้ง 3 กรณี มีความชันเส้นกราฟใกล้เคียงกัน ในขณะที่ปล่องแสงอาทิตย์ที่ใช้กระจกสะท้อนความร้อนวางกลับด้านมีประสิทธิภาพต่ำที่สุด และมีความชันน้อยกว่ากราฟเส้นอื่น จึงเป็นวัสดุที่ไม่ควรนำมาใช้ในปล่องแสงอาทิตย์

ภาพที่ 4.18

ประสิทธิภาพการระบายอากาศของปล่องแสงอาทิตย์

4.4 วิเคราะห์ผลการทดลอง

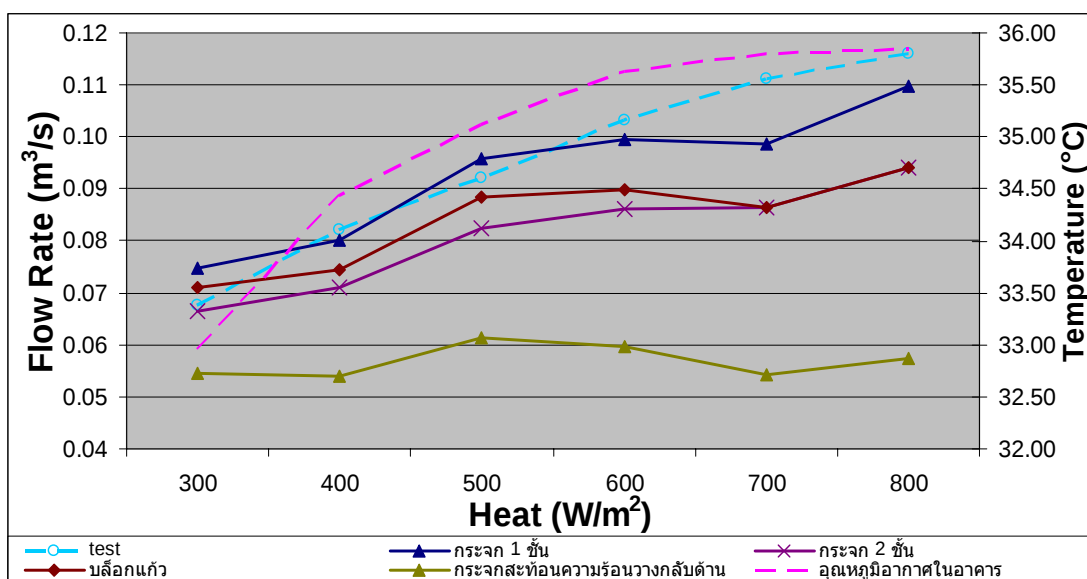
ผลการทดลองความเร็วลมทั้งที่ได้จากกล่องทดลอง และจากสมการที่ใช้วัสดุกระฉกชั้นเดียวเหมือนกัน พบว่าอุณหภูมิที่แตกต่างกันของอากาศในปล่องทำให้ความเร็วลมในกล่องทดลองเพิ่มขึ้นโดยอุณหภูมิผิวของโลหะอุณหภูมิในและอุณหภูมิผิวกระจกภายในปล่องจะเพิ่มขึ้นเมื่อได้รับความร้อนจากแสงไฟหลอดได้ ทำให้เกิดการสะสมความร้อนและคายความร้อนให้แก่อากาศที่อยู่ในปล่องด้วย ส่งผลให้อุณหภูมิอากาศบริเวณปล่องเพิ่มขึ้นด้วยและเกิดการลอยตัวของอากาศ เมื่อเกิดการลอยตัวของอากาศในปล่องทำให้อากาศในกล่องทดลองลอยขึ้นมาแทนที่จนเกิดความเร็วลมในกล่องทดลอง และเนื่องจากลมที่ลอยตัวขึ้นนำพาอากาศภายนอกกล่องด้านล่างที่อุณหภูมิเย็นกว่าบริเวณปล่องเข้ามาแทนที่อากาศเดิมจึงทำให้ที่ระยะห่างจากปล่องลงมาในกล่องทดลอง 30 เซนติเมตร ไม่มีผลด้านอุณหภูมิความร้อนมารบกวน

ส่วนด้านบนของปล่องทดลองสามารถระบุได้ว่า อุณหภูมิความร้อนของอากาศในปล่องที่เพิ่มขึ้นมีผลมาจาก ความร้อนจากแสงที่ปล่องได้รับ วัสดุโลหะอุณหภูมิในพื้นสีดำที่ใช้ในการทดลอง กระฉก พื้นที่กระจกและโลหะ ขนาดช่องเปิด โดยค่าที่มีผลมากต่อความร้อนในปล่อง คือ

โลหะอลูมิเนียมและกระจก ซึ่งในการทดลองที่ควรทำการศึกษาต่อก็คือ ตัวแปรกระจก ซึ่งมีความหลากหลายทางด้านคุณสมบัติการสะท้อน การส่งผ่านความร้อน และการกักเก็บความร้อนไว้ในตัวปล่องทดลอง

ภาพที่ 4.19

การคำนวณอัตราการระบายอากาศ

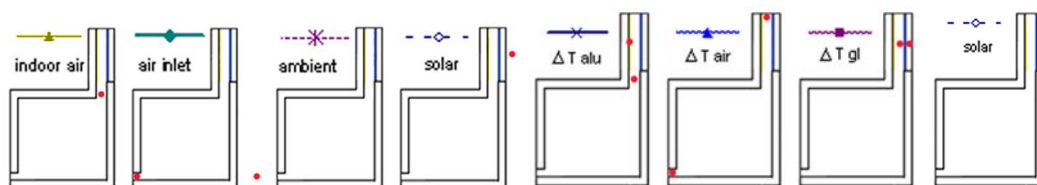
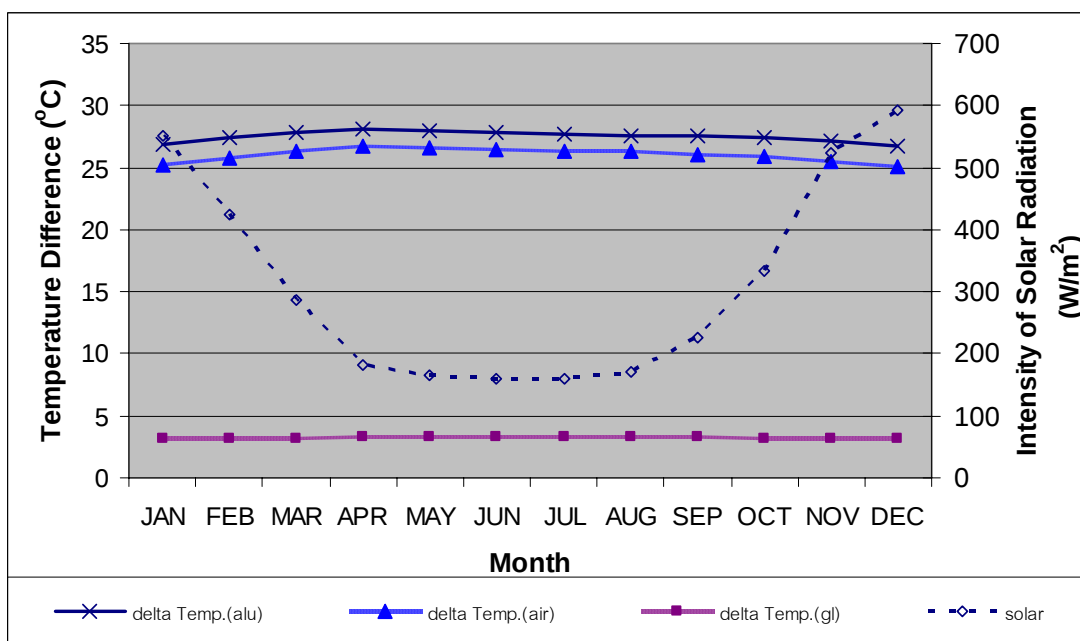
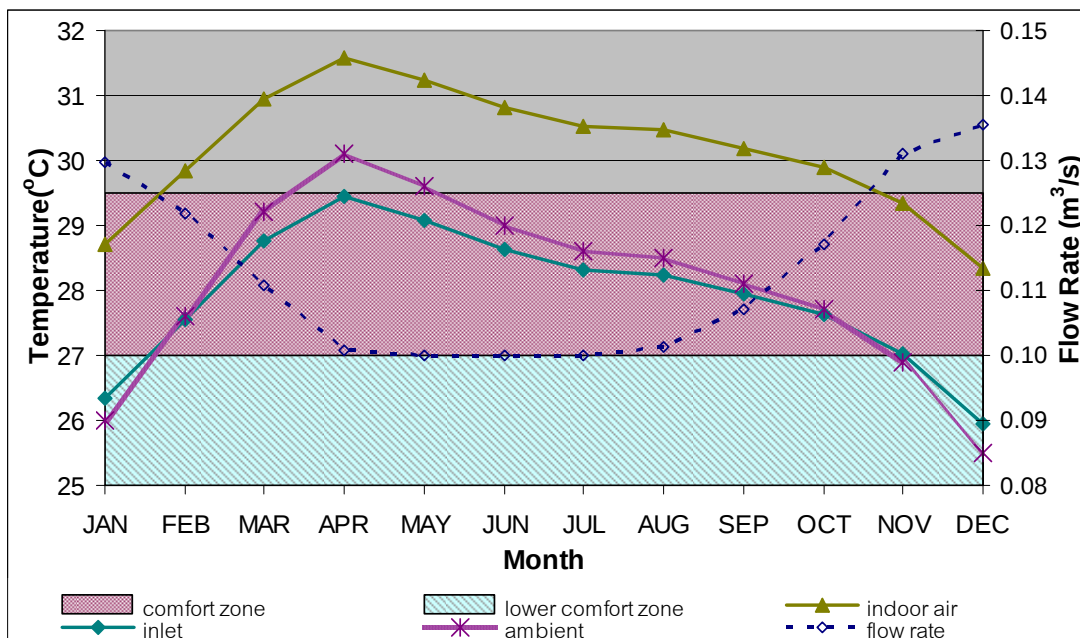

จากภาพที่ 4.19 ผลการคำนวณอัตราการระบายอากาศเมื่อใช้วัสดุกระจกที่แตกต่างกัน 4 ชนิด อัตราการระบายอากาศของปล่องแสงอาทิตย์ที่ใช้กระจกชั้นเดียวมีค่ามากที่สุด ส่วนอัตราการระบายอากาศของบล็อกแก้วที่สูงสูญเสียไปการรั่วซึมของอากาศในปล่อง จึงมีค่าน้อยกว่ากระจก 1 ชั้น จะใช้เป็นการคำนวณเปรียบเทียบกับอัตราการระบายอากาศทั่วโลก อัตราการระบายอากาศในอาคารที่เพิ่มขึ้นจะแปรผันตรงกับอุณหภูมิอากาศภายในอาคาร โดยอุณหภูมิอากาศภายในอาคารเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย

เมื่อเปรียบเทียบอุณหภูมิภายในปล่องทดลองจากการคำนวณกับอัตราการระบายอากาศของแต่ละประเทศดังภาพที่ 4.20 พบว่าอัตราการระบายอากาศไม่แปรผันตามอุณหภูมิอากาศภายในอาคาร แต่แปรผันตรงกับปริมาณความเข้มรังสีอาทิตย์ในภาพที่ 4.21 เนื่องจากปริมาณความเข้มรังสีอาทิตย์ที่มากขึ้น จะทำให้เกิดความแตกต่างอุณหภูมิอากาศเข้าและอากาศออกมากขึ้น เป็นการเพิ่มอัตราการระบายอากาศภายในอาคารไปด้วย โดยปริมาณความเข้มรังสีอาทิตย์จะเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้อัตราการระบายอากาศในปล่องแสงอาทิตย์มีค่ามากที่สุด

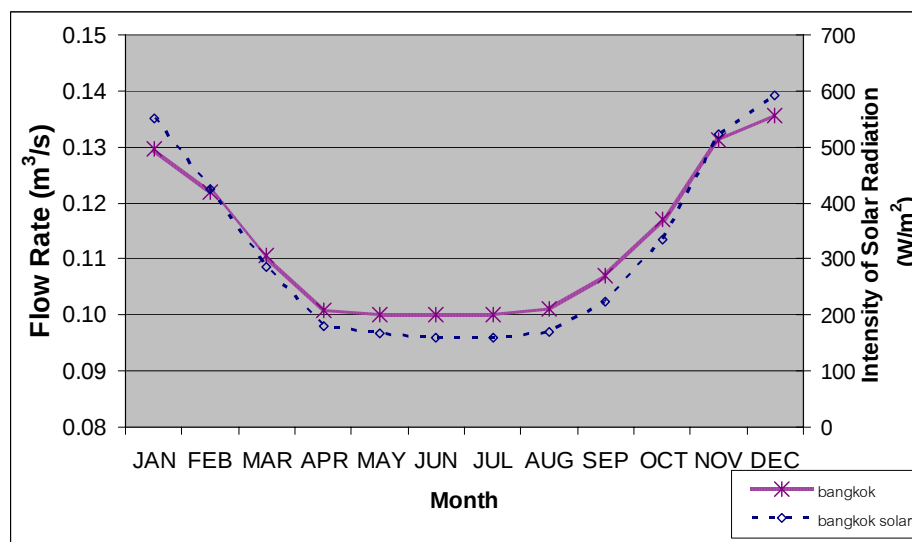
ภาพที่ 4.20

การคำนวณอุณหภูมิอากาศและอัตราการระบายอากาศ กรุงเทพมหานคร

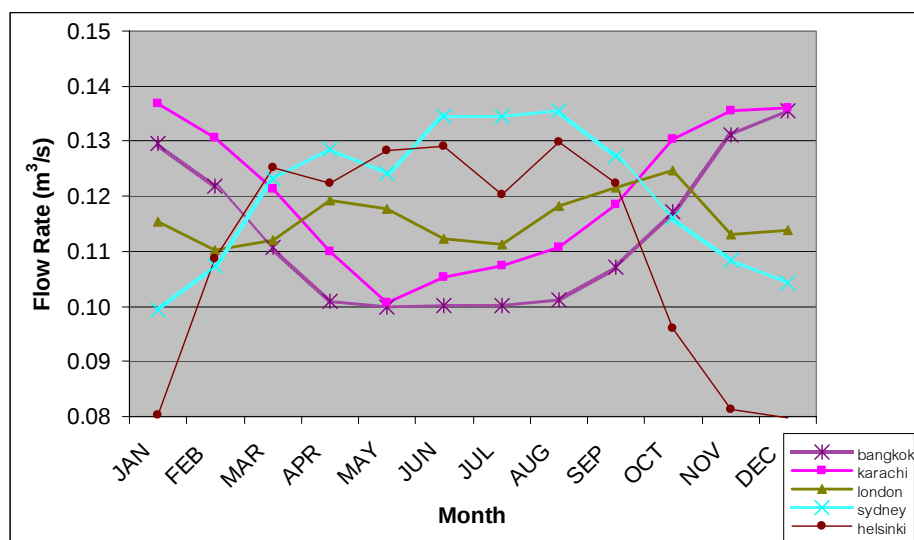
ภาพที่ 4.21

การคำนวณอัตราการระบายอากาศเปรียบเทียบกับปริมาณความเข้มรังสีอาทิตย์ กรุงเทพมหานคร

ภาพที่ 4.22

การคำนวณอัตราการระบายอากาศเปรียบเทียบกับปริมาณความเข้มรังสีอาทิตย์

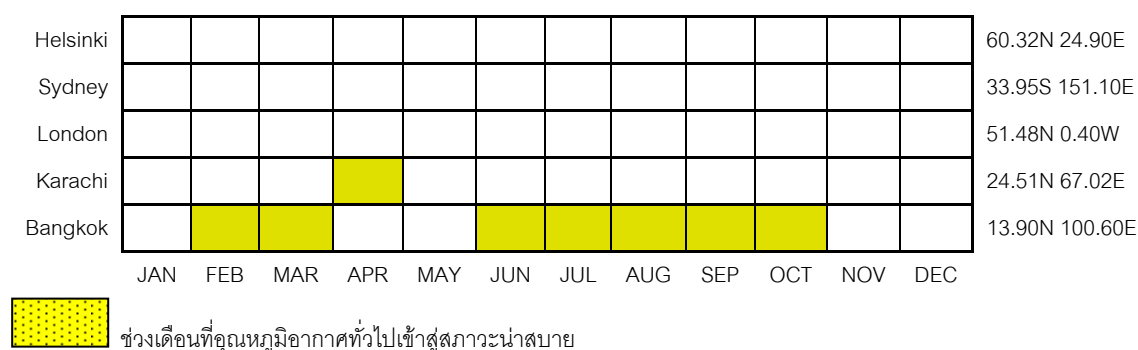
จากภาพที่ 4.22 เมื่อใช้การระบายอากาศแบบปล่อยแสงอาทิตย์ จะทำให้อุณหภูมิอากาศภายในอาคารสูงขึ้นจนเข้าสู่สภาวะน่าสบายมากขึ้นในแต่ละประเทศ และเมื่อใช้ปล่อยแสงอาทิตย์ระบายอากาศควบคู่ไปกับการใช้การระบายอากาศธรรมชาติในช่วงเวลาที่กำหนดไว้

ตามภาพที่ 4.25 จะทำให้กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย สามารถใช้การระบายอากาศแบบธรรมชาติ โดยอุณหภูมิอากาศยังอยู่ในสภาวะน่าสบายทั้งสิ้น 10 เดือน ซึ่งอีก 2 เดือนที่เหลือ คือ ช่วงที่ประเทศไทยมีอากาศร้อนมากที่สุด อาจใช้การระบายอากาศอื่น ๆ ที่มีการลดอุณหภูมิอากาศได้ เช่น การลดอุณหภูมิอากาศด้วยไอน้ำ เป็นต้น เพื่อใช้ควบคู่ไปกับการระบายอากาศแบบธรรมชาติเดิมที่ใช้อยู่ได้

การวิจัย ประเทศปากีสถาน สามารถใช้ปล่องแสงอาทิตย์ระบายอากาศเพื่อให้อุณหภูมิภายในอาคารอยู่ในสภาวะน่าสบายเพิ่มขึ้นได้ 3 เดือน และเมื่อใช้ควบคู่ไปกับการระบายอากาศปกติจะสามารถทำให้อุณหภูมิอากาศอยู่ในสภาวะน่าสบายได้ทั้งสิ้น 4 เดือน ส่วนช่วงเวลาที่เหลือเป็นช่วงที่สภาพอากาศมีความรุนแรงมาก คือ หนาวจัดจากพายุฝน และร้อนจัดจากสภาวะทะเลทราย จึงมีโอกาสทำให้อุณหภูมิอากาศเข้าสู่สภาวะน่าสบายได้น้อยกว่าเมืองอื่น

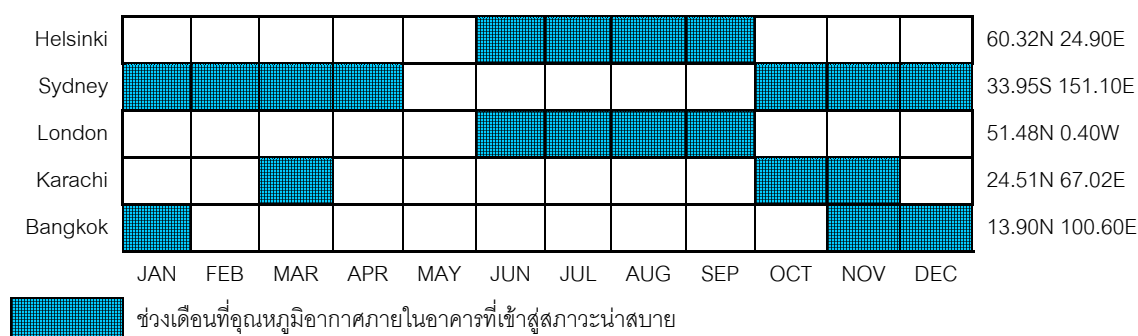
ภาพที่ 4.23

ช่วงเดือนที่อุณหภูมิอากาศทั่วไปเข้าสู่สภาวะน่าสบาย

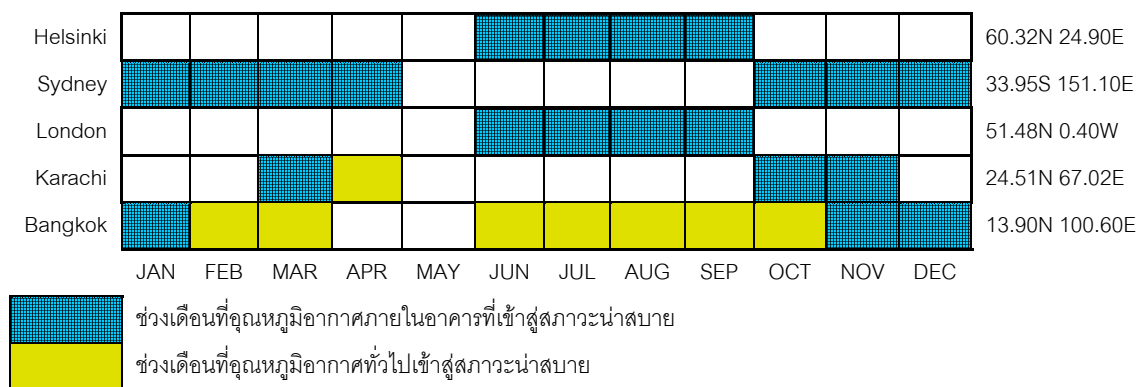
ภาพที่ 4.24

ช่วงเดือนที่ผลการคำนวณอุณหภูมิอากาศภายในอาคารที่เข้าสู่สภาวะน่าสบาย

ภาพที่ 4.25

ช่วงเดือนที่ผลการคำนวณอุณหภูมิอากาศภายในอาคารและอากาศทั่วไปเข้าสู่สภาวะน่าสบาย

ลอนดอน ประเทศอังกฤษ อุณหภูมิอากาศทั่วไปต่ำกว่าสภาวะน่าสบายตลอดปี แต่เมื่อใช้การระบายอากาศแบบปล่องแสงอาทิตย์ทำให้อุณหภูมิอากาศภายในอาคารสูงขึ้นจนเข้าสู่สภาวะน่าสบายได้ แต่เนื่องจากสภาพภูมิอากาศที่มีหมอกปกคลุมประเทศเกือบตลอดปี จึงทำให้สามารถใช้ปล่องแสงอาทิตย์ระบายอากาศเพื่อให้ได้อุณหภูมิอากาศภายในอาคารที่อยู่ในสภาวะน่าสบายได้เพียง 4 เดือน แต่หากเป็นช่วงที่บรรยากาศแจ่มใสตลอดปี จะใช้ปล่องแสงอาทิตย์ได้หลากหลายเดือนกว่านี้

ซิดนีย์ ประเทศออสเตรเลีย จากภาพที่ 4.23 อุณหภูมิอากาศทั่วไปต่ำกว่าสภาวะน่าสบายตลอดปี แต่เมื่อใช้ปล่องแสงอาทิตย์ระบายอากาศทำให้อุณหภูมิอากาศเข้าสู่สภาวะน่าสบายทั้งสิ้น 7 เดือน ในช่วงต้นปีและปลายปี ส่วนช่วงกลางปี แม้จะสามารถเพิ่มอุณหภูมิอากาศได้ใกล้เคียงสภาวะน่าสบาย แต่อุณหภูมิก็ยังต่ำกว่าสภาวะน่าสบายอยู่ 2 - 3 องศาเซลเซียส

เฮลซิงกิ ประเทศฟินแลนด์ เป็นประเทศเขตสภาพภูมิอากาศหนาวจัด อุณหภูมิอากาศทั่วไปต่ำกว่าสภาวะน่าสบายตลอดปี และสามารถที่ใช้ปล่องแสงอาทิตย์ระบายอากาศเพื่อให้อุณหภูมิอากาศเข้าสู่สภาวะน่าสบายได้ 4 เดือน ในช่วงกลางปี ส่วนช่วงเวลาที่เหลือ แม้จะใช้ปล่องแสงอาทิตย์ระบายอากาศ อุณหภูมิอากาศก็ยังคงต่ำกว่าสภาวะน่าสบายมาก